

ΚΑΝΩΝ ΔΒ΄.

Τοῖς γοητείαν ἢ φαρμακείαν ἐξαγορεύουσιν, ἐπὶ τρία ἔτη τῆς μετανοίας τὴν οικονομίαν συντέμνομεν, εἴ γε προθυμηθεῖεν ἡμέρας ἐκάστης περὶ πλείστου τὴν νηστείαν ποιῆσθαι, καὶ μετὰ ὥραν ἐννάτην ἀπεσκληκυῖα καὶ ξηρᾶ τροφή χρῆσθαι, καὶ ὅσον ἀτεχνῶς ἀποζῆν. Ἀλλὰ καὶ προσκυνήσεις ποιεῖν διακοσίας πενήτηκοντα, τὸ μέτωπον εὐλαβῶς τῇ γῆ προσερείδοντας (1)· τούτοις εὐθύνομεν, καὶ τῶν γυναικῶν τὰς ποιούσας περιάπτα καὶ μαντείας μετερχομένας (2).

Ἑρμηνεία.

Οἱ Γόητες καὶ φαρμακοὶ, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες ἐκείναι ὅπου κάμνουν φυλακτὰ καὶ μαντεύουν, τρεῖς χρόνους κανονίζονται καὶ μὴ μεταλάβουν, ἀπὸ τὸν παρόντα Κανόνα, οἵτινες πρέπει καὶ νὰ ξηροφάσθωσιν ἕως μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν, καὶ τόσον νὰ τρώγουν, ὅσον μόνον νὰ ζοῦν, καὶ νὰ κάμνουν διακοσίας πενήτηκοντα μετανοίας καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Ὅρα καὶ τὸν ξα. τῆς ε'.

ΚΑΝΩΝ ΔΓ΄.

Γυνὴ οὔτε λαϊκὴ, οὔτε μονάζουσα, δι' οἰονδήποτε πταίσμα τῆς Ἐκκλησίας χωρίζεται, ὅτι μὴ μόνον τῆς Κοινωνίας· λέγει γὰρ ὁ Κανὼν, ὅτι τοῦτο ποιῶμεν, διὰ τὸ πολλὰς ὑπὸ αἰσχύνῃς ἑαυτὰς διαχειρίσασθαι, ὡς περὶ οὔτε Πρεσβύτερος, οὔτε Διάκονος, διὰ τὸ «Ὀὐκ ἐκόικησιν δις ἐπὶ τὸ αὐτό». [Ναοῦμ. α. 9].

Ἑρμηνεία.

Διορίζει ὁ παρὼν Κανὼν, ὅτι καμμία γυναῖκα, εἴτε λαϊκὴ, εἴτε Καλογραῖα, διὰ κάθε ἀμάρτημα ὅπου κάμει, νὰ μὴ χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν συναξίν τῶν πιστῶν, ἀλλὰ ἀπὸ μόνην τὴν θεῖαν Κοινωνίαν. Λέγει γὰρ ὁ Κανὼν (ὁ λδ'. τοῦ Βασιλ. δηλ.) νὰ μὴ κάμνωμεν τοῦτο εἰς αὐτὰς, ἵνα μὴ ἀπὸ τὴν πολλὴν τῶν ἐντροπῆν φονεύσωσιν τὸν ἑαυτὸν τους, καθὼς οὔτε ὁ Ἱερεὺς ἢ ὁ Διάκονος ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ ἀπὸ μόνην τὴν κοινωνίαν τῶν Μυστηρίων, ἵνα μὴ λάθωσιν ἐν ταύτῳ δύο παιδεῖας, κατὰ τὸν κέ. Ἀποστολικόν. Ὁ δὲ Βαλσαμὸν λέγει εἰς τὸν λδ'. Βασιλείου ὅτι, ἐὰν δημοσιευθῇ τὸ ἀμάρτημα τῆς μοιχευθείσης, πρέπει νὰ ἐπιφορτίζεσθαι εἰς αὐτὴν καὶ ὁ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας χωρισμός. Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Βαλσαμὸν ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τοῦ ι. Κανόνος Νικολάου, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐκείναι ὅπου δὲν μεταλαμβάνουν, νὰ παίρνουν ἀντίδωρον, διὰ νὰ μὴ λάθωσιν κακὴν ὑπόψιν αἱ ἄνδρες αὐτῶν διὰ λόγου των.

ΚΑΝΩΝ ΔΔ΄.

Ἐμπεσόντος τινὸς ἀκαθάρτου εἰς φρέαρ, ἢ εἰς ἔλαιον, ἢ εἰς οἶνον, ὁ τούτου γευσάμενος, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κρέατος καὶ τυροῦ μὴ ἀπτέσθω· ἐπτὰ δὲ μὴ κοινωνεῖτω.

Ἑρμηνεία.

Ὁ παρὼν Κανὼν διορίζει ὅτι, ἀνίσως πέσῃ μέσα εἰς λάδι, ἢ κρασί, κἀνένα ἀπὸ τὰ λεγόμενα ἀκάθαρτα ζώψια (ὡσάν ποντικὸς ἢ ἄλλο τι), καὶ φάγῃ τινὰς ἀπὸ αὐτὸ ἐν γνώσει (3), τρεῖς ἡμέρας νὰ κανονίζεσθαι νὰ μὴ φάγῃ κρέας καὶ τυρὶ, καὶ ἐπτὰ νὰ μὴ κοινωνήσῃ.

ΚΑΝΩΝ ΔΕ΄.

Ὁ μετὰ τὴν θεῖαν ἐμέσας Μετάληψιν, μ' ἡμέρας τῆς Κοινωνίας τῆς θείας ἀφίσταται, τὸν ν'. ἄδων Ψαλμὸν καθ' ἐκάστην, καὶ μετανοίας ποιῶν ν', κἀν ὅπωςδήποτε τοῦτο συμβῇ. Εἰ γὰρ καὶ μὴ τέως ἀφορμὴν αὐτὸς οἶεται δοῦναι, ἀλλὰ γε δι' ἕτερα ἢ τινὰ ἴδια πταίσματα τοῦτο πάντως παρεχωρήθη.

(1) Καὶ τοῦτον τὸν Κανόνα ὁ Ἀρμενόπουλος μαρτυρεῖ (αὐτόθι).

(2) Καὶ τοῦτο τὸ μέρος τοῦ Κανόνος ὁ Ἀρμενόπουλος μαρτυρεῖ (αὐτόθι).

(3) Ἴσως διὰ τοῦτο κανονίζεται ὁ τοῦτο φαγῶν, διὰτὶ πρὸ τοῦ νὰ ἀγιάσῃ διὰ ραντισμοῦ ἁγιασμοῦ τὸ ὑγρὸν ἐκεῖνο, τὸ ἔφαγε κἀτακρινόμενος ὑπὸ τῆς συνειδήσεως, ἢ καὶ διὰτὶ τὸ ἔφα-

γεν, ἀφ' οὗ ἐσάπησε μέσα τὸ ζώψιον, καὶ ἐφάνη ὅτι τρώγει πνικτὸν καὶ θνησιμαῖον, καὶ ἀπλῶς αἷμα ζωῦ, ἄπερ ἐμποδίζονται, καὶ ὅρα τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ξγ'. Ἀποστολικοῦ. Σημειώσαι δὲ, ὅτι καὶ τοῦτον τὸν Κανόνα μαρτυρεῖ ὁ Ἀρμενόπουλος ὅτι εἶναι τοῦ Νηστευτοῦ (τμημ. ε'. ἐπιγραφὴ γ'. τῆς ἐπιτομῆς τῶν Κανόνων).

Ἑρμηνεία.

Ὅποιος ἐξέραση μετ' ὅ,τι λογιῆς τρόπον καὶ ἂν ἦναι ὕστερα ἀφ' οὗ λάβῃ, τεσσαράκοντα ἡμέρας κανονίζεται, νὰ μὴ μεταλάβῃ, ἀπὸ τὸν πρῶτον Κανόνα, λέγωντας καθ' ἑκάστην τὸν ν'. Παλμὸν, ἤτοι τὸ, «Ἐλέησόν με ὁ Θεός,» καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην μετανοίας πενήντα. Διότι καὶ ὁ τοῦτο πρῶτον τότε δὲν ἔδωκε κάμμιαν αἰτίαν ἀπὸ λόγου του, ὅμως δι' ἄλλα του ἀμαρτήματα, ἢ ἐνεστῶτα, ἢ μέλλοντα, παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ πάθῃ τοῦτο (1). Ὅρα καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ β'. τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ.

Σημείωσαι, ὅτι ἐν χειρογράφῳ Κώδικι εὑρηται τὸ Κανονικὸν τοῦ β' περιέχον καὶ τὰ κάτωθεν ἐπιτίμια, ἔξω δηλαδὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Βλαστάρεως ἀναφερομένων (2).

Ἐάν τις πέσῃ μετ' ἑξ ἡμερῶν τῆς μητρικῆς, τρεῖς ἔτη ἐπιτιμᾶται, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας πεντακοσίας (3).

Ἐάν πέσῃ μετ' ἑξ ἡμερῶν τῆς πατρικῆς, τεσσαρὰ ἔτη ἐπιτιμᾶται, καὶ ποιῶν γονυκλισίας τριακοσίας καθ' ἑκάστην.

Ἐάν τις ἀρσενοκοιτήσῃ δύο ἀδελφοὺς, ὁμοίως ἐπιτιμᾶται.

Ἐάν ἀρσενοκοιτήσῃ τὸν γαμβρὸν του, τεσσαρὰ ἔτη ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας διακοσίας.

Ἐάν τις ἀρσενοκοιτήσῃ τὸν ἀδελφὸν του, ὁμοίως ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας τετρακοσίας.

Ἐάν δὲ τις ἀδελφὸς μικρότερος ἀρσενοκοιτηθῇ ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον, χωρὶς νὰ ἀρσενοκοιτήσῃ αὐτὸς, τρεῖς ἔτη ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν θ'. καὶ ποιῶν γονυκλισίας ἑκατὸν.

Ἐάν τις πέσῃ μετ' ἑξ ἡμερῶν τῆς μητρικῆς, πέντε χρόνους ἐπιτιμᾶται· εἰ δὲ περισσότερον, ἕξ χρόνους καὶ ἑπτὰ, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας πεντακοσίας.

Ἐάν τις πέσῃ μετ' ἑξ ἡμερῶν τῆς πατρικῆς, ἑπτὰ χρόνους ἐπιτιμᾶται· εἰ δὲ πολλάκις, δώδεκα χρόνους, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν θ'. καὶ ποιῶν γονυκλισίας πεντακοσίας.

(1) Καὶ τοῦτον μαρτυρεῖ ὁ Ἀρμενόπουλος (αὐτόθ.)· ὁ δὲ Βαλσαμών ἐν τῇ ιβ'. αὐτοῦ ἀποκρίσει λέγει· Εἰ μὲν ἐξέρασε τις ἀπὸ πολυφαγίαν, ἢ πολυποσίαν, νὰ λαμβάνῃ βαρύτερον ἐπιτίμιον· εἰ δὲ ἀπὸ τινος συμβᾶσαν ταραχὴν τοῦ στομάχου καὶ ἀσθενίαν τοῦτο ἔπαθεν, ἐλαφρότερα νὰ κανονίζεται, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐστάθη ἔργον τῆς θείας ἐγκαταλείψεως. Ὅθεν καὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἐνοχλοῦνται ἀπὸ τὴν θάλασσαν, δὲν πρέπει νὰ ἐμβαίνουν εἰς πλοίαρια νὰ πλείουν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὑποῦ κοινωνήσου, διὰ τὴν πολλοὶ ἐκ τούτου ἐξέρασαν καὶ ὑπέπεσαν εἰς Κανόνα. Σημείωσαι ὅτι εἰς μερικὰ χειρόγραφα εὑρομεν καὶ τούτους τοὺς Κανόνας ἐπιγραφομένους τοῦ Νηστευτοῦ καὶ ὁρθῶς ἔχοντας.

Α'. «Ὅτι ὅποιος ἱερεὺς δὲν νηστεύει τὰς τετράδας καὶ παρασκευὰς ἀπὸ ψάρι καὶ ἔλαιον, νὰ μὴ κοινωνῇ τις ἀπὸ αὐτὸν, κἂν καὶ ἦναι ὁρθόδοξος (*).

Β'. «Ὅτι, ὅποιος ἄνδρας ἢ γυναῖκα καταλαλή, νὰ κάμνῃ τεσσαράκοντα μετανοίας, καὶ εἰς κάθε μετανοίαν νὰ λέγῃ· Κύριε ἐλέησόν με.

(*) Τὸ ἐπιτίμιον τοῦτο ἐδόθη εἰς αὐτὸν, διὰ τὴν ὡς φαίνεται, καταφρονητικῶς κάμνει τὴν κατάλυσιν ταύτην, ἵνα ἐκ τούτου ἐντραπῇ καὶ διορθωθῇ καθ' ὅτι καὶ ὁ κβ'. τοῦ Ἁγίου Νικηφόρου παρομοίως προστάζει νὰ μὴ κοινωνῇ τις ἀπὸ τὸν ἱερομόναχον ἐκεῖνον, ὅστις, νῆος ὢν τῇ ἡλικίᾳ, ὑπηρετεῖ εἰς τὰς Καλογραφίας, ἵνα ἐκ τούτου ἐντραπῇ καὶ αὐτὸς καὶ διορθωθῇ. Ὅρα καὶ τὸν ιθ'. τῆς ἐν Γάγγρα, ἀναθεματίζοντα τὸν μετ' ἄλογιστους καὶ προφάσεις ἰδίας καταλύοντα τὰς παραδοξομένης νηστείας εἰς τὸ κοινόν. Ὁ ἴδιος οὗτος Κανὼν ὁ τῷ Νηστευτῇ ἐπιγραφόμενος, εὑρίσκεται καὶ ἐν τινὶ Συνοδικῇ διαγνώσει περὶ διαφόρων Κεφαλαίων χειρογράφων. Ἀπειλητικώτερον δὲ ἐγράφη, καθ' ὅτι ἡμεῖς ὀφείλομεν μεταλαμβάνειν καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἱερέα, τὸν ὅποιον ἠθέλαμεν ἰδεῖ μετ' ὁφθαλμοῦς μας νὰ κάμνῃ ἀμαρτίαν θανάσιμον, καὶ ὄρα τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ δ'. τοῦ Κυρίλλου.

σαράκοντα μετανοίας, καὶ εἰς κάθε μετανοίαν νὰ λέγῃ· Κύριε ἐλέησόν με.

Γ'. «Ὅτι, ἂν δύο ἔχωσιν ἔχθραν καὶ ἀποθάνῃ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, πρέπει τὸ ζωντανὸν πρόσωπον νὰ πηγαίῃ εἰς τὸ μνημα τοῦ ἀποθανόντος καὶ νὰ κλαίῃ, καὶ νὰ ζητῇ συγχώρησιν, ὡσὰν νὰ ἦναι ζωντανός. Νὰ ξηροφαγῇ τὰς δ'. καὶ ε'. (καὶ ὅταν τύχουν δηλ. καταλύσιμας ἡμέραις εἰς αὐτὰς), νὰ κάμνῃ κάθε πρωτὴ καὶ ἑσπέρας μετανοίας εἴκοσι. Νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν διὰ τὸν ἔχθρον του, καὶ λειτουργίας καὶ προσφορὰς νὰ δίδῃ, διὰ νὰ τὸν μνημονεύουν.

Δ'. «Ὅτι, ὅποιος βλασφημήσῃ ἐκ παραδόξου (ἤτοι ἀπὸ κάμμιαν παράξενον ἀφορμὴν κινηθεῖς), νὰ κάμνῃ ἑκατὸν μετανοίας, καὶ νὰ νηστεύῃ μίαν ἐβδομάδα ἀπὸ κρέας ἕως κρασί. (*).

(2) Ἄς μὴ με κατηγορήσῃ τις ὅτι ἐγγραψα ἐνταῦθα τὰ παραφύσιν ταῦτα καὶ ἀφύσικα ἀμαρτήματα· τοῦτο γὰρ ἐποίησα, ἀδελφοί μου, ἐξ ἀνάγκης, διὰ νὰ δώσω εἶδησιν εἰς τοὺς Πνευματικούς νὰ τὰ κανονίζου, ἐπειδὴ ἐπιτίμια τῶν τοιοῦτων ἀμαρτιῶν εἰς τοὺς ἄλλους Κανόνας δὲν εὑρίσκονται. Εἰ γὰρ καὶ σπανίως, ἀλλ' ὅμως δὲν λείπουν νὰ ἀκολουθοῦν τὰ τοιαῦτα. Ὅθεν οἱ Πνευματικοί, μὴ ἔχοντες τὴν εἶδησιν ταύτην, ἀποροῦν καὶ δὲν ἠξιοῦν, πῶς νὰ τὰ διορθώσου καθὼς πρέπει καὶ κανονικῶς.

(3) Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ οθ'. αὐτοῦ Κανόνι, εἴκοσι χρόνους κανονίζει τὸν τοιοῦτον, ὁμοίως μετ' ἑξ ἡμερῶν μετ' ἑξ ἡμερῶν του.

(*) Ὁ δὲ μέγας ἐν Πατράσι Βαρσανούφιος ἐπιτιμᾷ ἐκεῖνον, ὅπου βλασφημήσῃ κατὰ τοῦ Θεοῦ, τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ λέγῃ τρεῖς φορὰς κάθε ἡμέραν, «Δόξα σοι ὁ Θεός.» Καὶ «Ἐδόξηται τὸς εἰ, Κύριε, εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν», βάλλωντας καὶ τρεῖς μετανοίας καθ' ἑκάστην, καὶ λέγωντας· «Συγχώρησόν μοι τῷ βλασφημήσαντι κατὰ σοῦ τοῦ Θεοῦ μου.»

Ἐάν τις πέση μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος θυγατέρα του μίαν φοράν, ὀκτὼ χρόνους ἐπιτιμᾶται· εἰ δὲ περισσότερο, δέκα χρόνους, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν θ'. καὶ ποιῶν γονυκλισίας πεντακοσίας.

Ἐάν τις πέση μετὰ τὴν συντέκνισσάν του, ὀκτὼ χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν γονυκλισίας τριακοσίας καθ' ἑκάστην (ὄρα καὶ εἰς τὸ ἦ. Κεφάλαιον τῆς ἐκ τοῦ βαπτίσματος συγγενείας, ποῖαν τιμωρίαν λαμβάνουν οὗτοι ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ νόμου, ἥτοι τὸ νὰ κόπτεται ἡ μύτη καὶ τῶν δῶν).

Ἐάν τις πέση εἰς κτήνος πολλάκις, ἔχων καὶ γυναῖκα, ὀκτὼ χρόνους ἐπιτιμᾶται, εἰ δὲ οὐκ εἶχε γυναῖκα, καὶ ἀπὸ τῆς ἡ δὲ, ἢ τὸ πολὺ τρεῖς ἔπεσε, τρεῖς χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν μετανοίας τριακοσίας.

Τὰ αὐτὰ ἐπιτίμια νὰ λαμβάνῃ καὶ ἡ γυνὴ ὅπου πέσει μετὰ κτήνος.

Ἐάν τις πέση μετὰ τὴν πρώτην του ἐξαδέλφην, δύο χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν θ'. καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας πεντακοσίας.

Ἐάν τις πέση μετὰ ἑθνικὴν, ἥγουν Ἑβραίαν, ἢ Τούρκισσαν, ἢ καὶ αἰρετικὴν, μὴ ἔχων γυναῖκα νόμιμον, τρεῖς χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην γονυκλισίας διακοσίας. Παρομοίως ἐπιτιμᾶται καὶ ἡ γυνὴ ἢ μὴ ἔχουσα ἄνδρα νόμιμον, εἴ μὲν Ἑβραίαν πέση, ἢ μὲν Τούρκον, ἢ μὲν αἰρετικόν, ἥγουν Λατίνον ἢ Ἀρμένιον. Εἰ δὲ ὁ ἄνδρας ἔχων γυναῖκα, καὶ ἡ γυνὴ ἔχουσα ἄνδρα νόμιμον, ἔπειτα πέσουν μετὰ τοιαύτη ἑθνικὰ, ἢ αἰρετικὰ πρόσωπα, τέσσαρας, ἢ πέντε χρόνους ἐπιτιμῶνται, ξηροφαγῶντες μέχρις θ'. καὶ ποιῶντες καθ' ἑκάστην γονυκλισίας διακοσίας πενήκοντα (1).

Ἐάν δὲ γυνὴ Πρεσβυτέρου ἢ Διακόνου μοιχευθῇ, τρεῖς χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶσα μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ γονυκλισίας ποιῶσα καθ' ἑκάστην τριακοσίας, βρύτερα δηλαδή ἀπὸ τὰς ἄλλας μοιχευθῆσας, καθ' ὅτι φονεύουσι τοὺς ἄνδρας των, μετὰ τὸ νὰ γίνωνται αἷτια νὰ καθιροῦνται τῆς Ἱερωσύνης μετὰ τὴν τοιαύτην μοιχείαν. Οἱ δὲ ἄνδρες αὐτῶν, εἴ μὲν θέλουν νὰ τὰς ἔχουν, καθιροῦνται τῆς Ἱερωσύνης, εἰ δὲ θέλουν νὰ ἔχουν τὴν Ἱερωσύνην, χωρίζονται ἀπὸ αὐτὰς, πρὸ τοῦ νὰ συνευρεθοῦν μετὰ αὐτὰς ὕστερον ἀπὸ τὴν μοιχείαν, κατὰ τὸν ἦ. τῆς ἐν Νεοκαισάρειαν.

Ἐάν δὲ τις γυνὴ πέση μετὰ δύο ἀδελφοὺς, τρεῖς χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶσα μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ μετανοίας ποιῶσα καθ' ἑκάστην διακοσίας (2).

Ἐάν γυνὴ πέση μετὰ εὐνοῦχον, τρεῖς χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶσα μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ γονυκλισίας ποιῶσα καθ' ἑκάστην τριακοσίας.

Ἐάν τις ἀρσενικοιτήσῃ τὴν γυναῖκά του, ὀκτὼ χρόνους ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγῶν μετὰ τὴν ἐνάτην, καὶ ποιῶν καθ' ἑκάστην μετανοίας διακοσίας (3).

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἉΓΙΟΥ ΤΑΡΑΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁ θεῖος Πατὴρ ἡμῶν Τάρασιος ἦν ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐπὶ Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικῶν. Ἐν δὲ τῷ 795. ἔτει, βίβη τῆς Βασιλίσσης Εἰρήνης ἐκ τῆς τῶν λαϊκῶν τάξεως εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον προεδιβάσθη, μετὰ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Παύλον, τῆς εἰκοστῆς πρώτης τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς (4), πατριαρχεύσας ἔτη κα' καὶ μῆνας β' (5)· μέγα δὲ ὡς ἀληθῶς ἔργον ἐποίησεν, ὅτι

(1) Σημείωσαι ὅτι οἱ τοιοῦτοι δὲν χροῖνται μετὰ τὸ ἅγιον Μύρον, ὡς οἱ ἀρνηθέντες τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ μόνον βαρύτερα ἀπὸ τοὺς πόνους ἐπιτιμῶνται, κατὰ τὴν λα'. ἀπόκρισιν τοῦ Κίτρου, καὶ τὴν μζ'. ἀπόκρισιν τοῦ Βαλααμῶνος.

(2) Ὅρα περὶ τούτου τὸν κγ'. καὶ κζ'. τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

(3) Δίγει δὲ ἀκόμη ἐκεῖσε ὁ Ἅγιος Νηστευτῆς καὶ ταῦτα, τὰ παρὰ τοῖς Ἀρχιερεῦσι καὶ Πνευματικοῖς εἰδήσεως ἀξία· ἥγουν, ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι ὅπου εὐρίσκονται ὑποκάτω εἰς Κανόνα καὶ ἐπιτίμιον, καὶ διὰ τοῦτο δὲν μεταλαμβάνουσι τὰ θεῖα Μυστήρια, οὗτοι νὰ παίρνουν μέγαν Ἁγιασμόν τῆς μεγάλης Β'. τῆς Δαμπαρῆ, τῆς τῶν Χριστοῦ γεννῶν ἑορτῆς, καὶ τῆς τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ὅτι ἐκεῖνοι ὅπου κάμνουν ἀμαρτίας θανάσιμους, καὶ ἔπειτα καταφρονοῦν καὶ ἀποτολμοῦν νὰ μεταλαμβάνουν ἀναξίως τὰ θεῖα Μυστήρια, οὗτοι βαρύτερα ἀπὸ ὅλους ἀμαρτάνουσιν· ὅθεν καὶ πρέπει νὰ κανονίζονται περισσώτερον καιρὸν νὰ ἀπέχουν τῆς θείας Κοινωνίας, ἀπὸ τοῦ ἀμαρτάνοντες καὶ μὴ μεταλαμβάνοντας· ὅτι οἱ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἀμαρτάνοντες, συγκαταβατικώτερα κανονίζονται ἀπὸ τοὺς ἀμαρτάνοντας ὑπὲρ τὰ

τριάκοντα ἔτη· ὅτι οἱ ἔχοντες Κανόνα καὶ μὴ μεταλαμβάνοντες εἰς μὲν τὸν καιρὸν τῆς θείας Λειτουργίας νὰ ἐκβαίνουν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν ὁ Ἱερεὺς λέγῃ, τὸ, ὅσοι κατὰ τὴν οὐμνοιοι προέλωετε, καὶ νὰ στέκωνται εἰς τὸν Νάρθηκα, εἰς δὲ τὸν καιρὸν τοῦ Ἐσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὄρθρου, νὰ στέκωνται μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς καὶ ἡ ὑποσημείωσις τοῦ ιε'. Κανόνος τοῦ αὐτοῦ Νηστευτοῦ διορίζει, ἦν καὶ ἀνάγνωθι. Ἐάν δὲ τις φονεύτῃ θεληματικῶς τὸν πατέρα του, τριανταπέντε χρόνους κανονίζεται, κατὰ τὸν ε'. Κανόνα τοῦ Ἁγίου Νικηφόρου, τὸν ἐρανισθέντα ἐκ τοῦ θ'. τόμου τῶν Πρακτικῶν, καὶ ὄρα εἰς τοὺς Κανόνας αὐτοῦ.

(4) Δοσιθ. σελ. 631. τῆς Δωδεκαβίβλου. Πλὴν καὶ μετὰ ὅλον ὅπου ἐβιάσθη, πάλιν δὲν ἠθέλησε τὸ πρῶτον νὰ πεισθῇ εἰς τὴν βίαν, προβάλλωντας πρῶτον τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, Β'. ὅτι ἦν κοσμικὸς καὶ ἐδειλία, καὶ Γ'. διατί ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀνεθεματίζετο ὑπὸ τῶν εἰκονομάχων αἰρετικῶν (αὐτόθι).

(5) Ὅρα σελ. 300. τοῦ Γιοῦρ. Γραικορωμαίου.

διὰ παρακινήσεως αὐτοῦ, ἔπεισε τοὺς Βασιλεῖς νὰ συναθροίσουν τὴν ἁγίαν καὶ Οἰκουμενικὴν ζ'. Σύνοδον, καὶ διὰ τῶν παρακλητικῶν αὐτοῦ γραμμάτων πρὸς τὸν Ρώμησ Ἀδριανὸν καὶ τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς, ἔπεισε καὶ τούτους νὰ στείλουν τοποτηρητὰς εἰς τὴν Σύνοδον. Ἦτο δὲ θεῖος τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Φωτίου. Κοντὰ δὲ εἰς τὰς λοιπὰς του ἐπιστολάς, καὶ τὴν Ἐπιστολὴν ταύτην συνέγραψε κατὰ Σιμωνιακῶν, καὶ πρὸς τὸν Ρώμησ ἀπέστειλεν Ἀδριανὸν, μὲ τὸ νὰ ἐπεπόλαζε καὶ εἰς τὴν Ρώμην τὸ τοιοῦτον κειμὲν, τὴν ὁποίαν ὡς Κανονικὴν ἀπεδέχθη ἡ Ἐκκλησία, καὶ κεῖται ἐν τῇ 896. σελ. τοῦ β'. τόμου τῶν Συνοδικῶν, καὶ ἐν τῷ β'. τμήμῳ τῶν Πανδεκτῶν (1).

Ἡ τοῦ Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Ἀδριανὸν Πάπαν Ἐπιστολὴ

Ἑ ρ μ η ν ε υ ο μ έ ν η.

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως, Εὐαγγελικῶς, Ἀποστολικῶς τε καὶ Πατρικῶς διδασκόμεθα, ἀφιλάργυρον τὸν τρόπον ἔχειν ἐν τῇ τῆς Ἱερωσύνης ἀγιστεία, καὶ μὴ χρυσίζεσθαι, ἢ ἀργυρίζεσθαι ἐπὶ χειροτονία παντὸς ἱερατικοῦ ἀνδρός, ὡς ὑποδειξομεν ἐν ταῖς ὑποτέταγμέναις γρήσεσιν, ἀπὸ τε Γραφικῶν θεηγοριῶν καὶ Πατρικῶν διδασκαλιῶν. Οἱ γὰρ ἐπιθέντες χεῖρας ὑπηρεταί τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου εἰσὶν, οὐχὶ πρίται δωρεὰ· γὰρ λαμβάνοντας τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, δωρεὰν δίδοσθαι τοῖς παρ' αὐτῶν μεταλαμβάνουσιν ἀπεφῆσαντο, [Ματθ. ι. 8.] ἐκ τῆς Κυριακῆς φωνῆς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην εἰληφότες. Εἰ δὲ τις ἐλεγγυθεῖ χρυσίῳ ταύτην ὠνησάμενος, ἀποκῆρυκτον διαγορεύουσι τὸν τοιοῦτον τῆς ἱερατικῆς τάξεως. Εἰ γὰρ καὶ ὀνόματι τῆς Ἱερωσύνης κεκληρωταί, ἀλλ' οὖν διαψεύδεται ὁ λόγος ἐπὶ τῷ πράγματι. Οὐδεὶς γὰρ Θεῷ δουλεύειν δύναται καὶ Μαμωνᾶ, ὡς εὐαγγελικῶς ἐμάθομεν. [Ματθ. 5'. 24.] Καὶ ἐπειδὴ ἠκούσαμεν προφητικῶς τοῦ Θεοῦ βοῶντος· «Ἱερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ἱερουσαλήμ». [Ἠσαίας μ'. 2.] Αὐθίς τε ἐπαπειλοῦντος· «Ὁ σκοπὸς ἐὰν ἴδῃ τὴν ρομφαίαν ἐρχομένην, καὶ μὴ σημάνη τὴν σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ρομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, τὸ αἷμα ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω· [Ἰεζεκ. λγ'. 6.] φάσις τοῦ τῆς σιωπῆς κατακρίματος, ἀναγγέλλομεν τοῖς προέδροις πᾶσι τῶν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιῶν, ἵνα μετὰ παρησίας, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, εἴπωμεν· «Καθαροὶ ἐσμὲν ἀπὸ τοῦ αἵματος [Πράξ. κ'. 26.] τῶν παραβαινόντων τὰς Κανονικὰς διατάξεις, καὶ πάνυ γε μᾶλλον τῶν ἐπὶ γρήμασι χειροτονησάντων, ἢ χειροτονηθέντων. Πέτρου τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου, οὗ καὶ τὴν καθίδραν ἐκπληρώσατο ἡ ἀδελφικὴ ὑμῶν ἀγιότης, ὡς Σίμωνα τὸν μάγον τούτους καθελόντος. Τούτου ἕνεκεν, οὐχ ὑποστελλόμεθα τοῦ ἀναγγέλλειν τὴν ἀλήθειαν, φυλάττοντες καὶ κρατοῦντες τὰ παρὰ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν ἀοιδίμων Πατέρων ἡμῶν κανονικῶς ἐκδοθέντα, καὶ εἴ τι τούτων παρεβάθη ὑπό τινων, βδελυττόμεθα. Ἡ οὖν ἀδελφικὴ ὑμῶν ἱεροπρεπὴς Ἀρχιερωσύνη, ἐνθέσμως καὶ κατὰ Θεοῦ βούλησιν πρυτανεύουσα τὴν ἱεραρχικὴν ἀγιστείαν, διαβόητον ἔχει τὴν δόξαν. Εἴρηκε γὰρ διὰ τοῦ Προφήτου ὁ Μέγας καὶ πρῶτος Ἀρχιερεὺς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν· «Ζῶ ἐγώ, ἀλλ' ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω». [Ρωμ. ιδ' 11.] Οἶδα γὰρ, ἄνερ, ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, ὅτι φορητοτέρα μᾶλλον ἐστὶ Μακεδονίου καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν πνευματομάχων ἢ δυσσεβῆς αἵρεσις· ἐκείνων γὰρ κτίσμα καὶ δοῦλον τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς τὸ ἅγιον Πνεῦμα ληρωδούντων, οὗτοι, ὡς δοκοῦσι, δοῦλον ἑαυτῶν τοῦτο ποιοῦσι. Πᾶς γὰρ δεσπότης, ὅ,τι ἂν ἔχοι, εἰ βούλοιτο, πιπράσκει, εἴτε οἰκέτην, εἴτε ἕτερον ὧν κέκτηται. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἀγοράζων, δεσπότης βουλόμενος εἶναι τοῦ ἡγορασμένου, διὰ τιμῆς ἀργυρίου τοῦτο κτᾶται. Οὕτως οἱ ταύτην τὴν ἀθεσμον πράξιν ἐργαζόμενοι, καταβιβάζουσι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἴσα ἀμαρτάνοντες τοῖς βλασφημοῦσιν, ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια τὸν Χριστὸν [Ματθ. θ'. 34.] ἢ τό γε ἀληθέστερον εἰπεῖν, παρεσίκασιν Ἰούδα τῷ προδότῃ, ἕς τοῖς θεοκτόνοις Ἰουδαίοις, τιμῆς ἀργυρίου τὸν Χριστὸν ἀπημπολήσατο. Ὡς οὖν τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἡμοσύσιόν ἐστι Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, τῆς αὐτῆς παντί που δῆλον, ἔσσονται μερίδος, ὡς ἀποδέδεικται. Εἰ δὲ πιπράσκεται (πρόδηλον γὰρ, οὐδαμῶς) ἀναμφιλέκτως, οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἢτοι ἡ τῆς Ἱερωσύνης ἀγιστεία καὶ οὐκ ἔλαβον. οὐδὲ ἔχουσι. Μνησθήτωσαν τοῦ ἁγίου Πέτρου πρὸς τὸν τοῦτο ἐπιτηδεύσαντα, οὕτω λέγοντος· «οὐκ ἐστὶ σοι μερίς, οὐδὲ

(1) Σημειῶσαι δὲ, ὅτι ὄχι μόνον ἐν τῇ Ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐλέγχει τὴν Σιμωνίαν ὁ θεῖος Ταρᾶσιος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ, τὴν ὁποίαν στέλλει πρὸς Ἰωάννην Πρεσβύτερον ἡγούμενον καὶ ἀναχωρητὴν, ἥτις κεῖται ἐν σελ. 899. τοῦ β'. τῶν Συνοδικῶν, λέγων ὅτι ἐκπίπτει τῆς Ἱερωσύνης καθὼς Ἐπίσκοπος, ἢ Πρεσβύτερος, ἢ Διάκονος, ὅστις ἐλεγχθῆ ὅτι ἔδωκεν, ἢ ἐπῆρε τὴν Ἱερωσύνην μὲ χρήματα, καὶ ὅτι εἶναι τὸ ἐπιτήδευμα αὐτὸ

Καίαρατκόν καὶ Σιμωνιακόν. Ἀποδεικνύει δὲ εἰς αὐτὴν καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ διὰ χρήματα χειροτονήσας, ἢ χειροτονηθεὶς, αὐτὸς ἐὰν μετανοήσῃ, δέχεται μὲν παρὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν μετάνοιαν, ὅμως νὰ ἐνεργῆ τὰ τῆς Ἱερωσύνης δὲν δύναται, ἀλλὰ τῆς Ἱερωσύνης ξένος εἶναι καὶ κεχωρισμένος, διατὶ δὲν εἶναι ἀνεπίληπτος, κατὰ τὸν Ἀπόστολον.

κληρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ». [Πράξ. ἡ. 21.] Εἰ γὰρ ἀπεμπολεῖται ἡ τῆς Ἱερωσύνης ἀξία, ἄρα περιττὴ παρ' αὐτοῖς ἡ κατὰ τὸν βίον σεμνὴ πολιτεία, καὶ ἡ ἐν ἀγνείᾳ καὶ ἀρετῇ ἀναστροφή. Περιττὸς κατ' αὐτοὺς καὶ ὁ Παῦλος ὁ θεῖος Ἀπόστολος διδάσκων «δεῖ τὸν Ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, σώφρονα, κόσμιον, διδακτικόν, ἐγκρατῆ, νηφάλιον, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ υἱαινούσῃ διδασκαλίᾳ, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν» [ἀ. Τιμοθ. γ'. 1.] Οἴχεται ταῦτα πάντα ἐκ τοῦ πρατοῦ καὶ ἀγοραστοῦ τῆς Ἱερωσύνης. Αἱ οὖν ὑποκείμεναι ἀγιόλεκτοι χρήσεις ἀλλότριον πάντῃ τῆς Ἱερωσύνης ἀποφαίνονται τὸν ποτὲ διδόντα, ἢ λαμβάνοντα ἐν οἰωδῆποτε χρόνῳ, εἴτε καὶ πρὸ τῆς χειροτονίας, εἴτε καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν· λαβεῖν γὰρ ἐστὶ, τὸ λαβεῖν ὅτε δήποτε, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς προσβολὰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀφαιροῦσιν ἐπὶ τῇ τῶν χρημάτων δόσει.

Κατὰ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων κθ'.

«Εἰ τις Ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας ταύτης ἐγκρατῆς γένηται, ἢ Πρεσβύτερος, ἢ Διάκονος, καθαιρεῖσθω καὶ αὐτὸς καὶ ὁ χειροτονήσας, καὶ ἐκκοπέσθω τῆς κοινωνίας, ὡς Σίμων ὁ μάγος ὑπ' ἐμοῦ Πέτρου».

Ἐκ τῆς βίβλου τῶν Πράξεων.

«Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα λέγων, δότε χάρις καὶ ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα, ὡς ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ Πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου εἶη σὺν σοὶ εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι· οὐκ ἐστὶ σοι μέρος, οὐδὲ κληρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἐστὶν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω σε ὄντα». [Πράξ. ἡ. 18. 24].

Ἐκ τῆς γ'. τῶν Βασιλειῶν Κεφ. ιγ'. 33.

«Καὶ οὐκ ἐπέστρεψεν Ἱεροβοὰμ ἀπὸ τῆς κακίας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέστρεψε καὶ ἐποίησεν ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ Ἱερεῖς ὑψηλῶν. Ὁ βουλούμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐγένετο Ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά. Καὶ ἐγένετο τοῦτο τὸ ρῆμα εἰς ἀμαρτίαν τῷ οἴκῳ Ἱεροβοὰμ, καὶ εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς ἀφανισμόν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς».

Ἐκ τῆς δ'. τῶν Βασιλειῶν Κεφ. ε. 15 - 27.

«Καὶ ἐπέστρεψε Νεεμάν πρὸς Ἐλισσαιέ αὐτὸς καὶ πάντα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ. Καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ δὴ ἔγνωκα, ὅτι οὐκ ἐστὶ Θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν παρὰ τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν Ἐλισσαιέ· Ζῆ Κύριος, ὡς παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. Καὶ παρεδίατατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἠπειθήσε. Καὶ μετ' ὀλίγα. Καὶ εἶπε Γιεζῆ τὸ παιδάριον Ἐλισσαιέ· Ἰδοὺ ἐφείσατο ὁ Κύριός μου τοῦ Νεεμάν τοῦ Σύρου τοῦ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ὃ ἐνήνοχε. Ζῆ Κύριος, εἰμὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι παρ' αὐτοῦ τι. Καὶ ἐδίωξε Γιεζῆ ὀπίσω Νεεμάν. Καὶ μετὰ βραχέα. Καὶ εἶπε Νεεμάν· Λάβε διτάλαντον ἀργυρίου. Καὶ ἔλαβε δύο τάλαντα ἀργυρίου ἐν δυσὶ θυλάκοις, καὶ δύο ἀλλασσομένας στολάς. Καὶ μεθ' ἕτερα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἐλισσαιέ· Πόθεν Γιεζῆ; Καὶ εἶπε Γιεζῆ· Οὐ πορεύεται ὁ δούλός σου ἐνθα καὶ ἐνθα; Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ἐλισσαιέ· Οὐχὶ ἡ καρδία μου ἐπορεύθη μετὰ σοῦ; καὶ οἶδα, ὅτι ἀπέστρεψεν ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ἄρματος εἰς συνάντησίν σου; καὶ νῦν ἔλαβες τὸ ἀργύριον, καὶ λήψῃ ἐν αὐτῷ κήπους, καὶ ἐλαιῶνας, καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πρόβατα, καὶ βόας, καὶ παῖδας, παιδίσκας, καὶ Νεεμάν κληθήσεται ἐν σοὶ, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ προσώπου αὐτοῦ λελεπρωμένος ὡσεὶ χιών».

Τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἐκ τῆς εἰς τὸν Ἡσαΐαν ἐρμηνείας. || Κεφ. ἡ. 30.

«Νόμον ἔδωκε, εἰς βοήθειαν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ρῆμα τοῦτο τοῦ ἐγγαστριμύθου· οὐ γὰρ πρὸς ἀπάτην ἐπινενόηται, ὡσπερ ἐκεῖνα, ἀλλ' ἀληθείας ἐστὶ διδάσκαλος, κάκεινοι μὲν ἐπ' ἀργυρίῳ μαντεύονται. Τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ καταγέλαστον, ὅτι καὶ ἀργύριον αὐτοῖς τελοῦσι μισθὸν τοῦ ψεύδους οἱ ἀπάτῳμενοι. Τοῦτο δὲ τὸ ρῆμα τοῦ νόμου οὐκ ἐστὶ τοιοῦτον, ὥστε δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ· οὐδεὶς γὰρ τὴν χάριν ἀποδίδεται. «Δωρεάν, φησὶν, ἐλάβετε, δωρεάν δότε». [Ματθ. ι. 8.] Ὁρᾷς, πῶς ἠγανάκτησε Πέτρος

ἐπὶ Σίμωνι, ἀργύριον ἐπὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ Πνεύματος προκομίσαντι; Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοί, φησὶν, εἰς ἀπώλειαν, ὅτι ἐνόμισας τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ διὰ χρημάτων κτᾶσθαι» [Πράξ. ἡ, 21]. Οὐκ ἔστιν οὖν τοῦ Εὐαγγελίου λόγος, ὡς τὰ πωλούμενα ῥήματα τῶν ἐγγαστριμύθων. Τί γὰρ ἂν τις δοίη ἄξιον αὐτοῦ ἀντάλλαγμα; Ἄκουε τοῦ Δαβὶδ ἀποροῦντος καὶ λέγοντος· «Τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;» [Ψαλμ. ρε. 2.] οὐκ ἔστιν οὖν δῶρα δοῦναι περὶ τούτου ἀντάξια τῆς ἀπ' αὐτοῦ χάριτος. Ἐν δῶρον ἄξιον, ἡ φυλακὴ τοῦ δωρηθέντος. Ὁ δούς σοι τὸν θησαυρὸν, οὐχὶ τιμὴν ἀπαιτεῖ τοῦ δωθέντος, ἀλλὰ φυλακὴν ἀξίαν τοῦ δεδομένου.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τοὺς ὕφ' αὐτὸν Ἐπισκόπους, ἧτις ἐστὶ Κανὼν γ'.

«Νομίζουσι μὴ ἀμαρτάνειν τῷ μὴ ἅμα προσλαμβάνειν, ἀλλὰ μετὰ τὴν χειροτονίαν λαμβάνειν. Λαβεῖν δέ ἐστιν, ὅτε δήποτε λαβεῖν. Παρακαλῶ οὖν ταύτην τὴν πρόσδον, μᾶλλον δὲ τὴν προσαγωγὴν τὴν ἐπὶ γέενναν ἀπόθεσθε, καὶ μὴ τὰς χεῖρας μολύνοντες τοιούτοις λήμμασιν, ἑαυτοὺς ἀναξίους ποιήτητε τοῦ ἐπιτελεῖν τὰ ἅγια Μυστήρια.»

Ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

«Προτῆλθεν ὁ τῆς μακρηγορίας ἡμῖν αἴτιος τοῖς Ἐπισκόποις πᾶσιν Εὐσέβιος, ὁ κατήγορος τῶν ἐξ λοιπῶν Ἐπισκόπων, ἀξιώσας δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν. Προσαντιλέγουσιν τινες τῶν Ἐπισκόπων μὴ δεῖν αὐτὸν δεχθῆναι ὡς συκοφάντην. Ἐπὶ τούτοις ἰκέτευε λέγων· Ἐπειδὴ ἡ δίκη τὸ πλεῖστον μέρος ἐπὶ ἔτη δύο ἐβαστανίσθη, εἰς μάρτυρας δὲ γεγένηται ἡ ὑπέρθεσις, δέομαι τῆς ὑμετέρας θεοφιλίας, σήμερον παραυτὰ δοῦναί με τοὺς μάρτυρας· εἰ γὰρ καὶ Ἀντωνίνος τετελεύτηκεν ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ λαβὼν τὸ χρυσίον καὶ χειροτονήσας, ἀλλ' οὖν γε μένουσιν οἱ δεδωκότες καὶ χειροτονηθέντες. Ἐδικαίωσεν ἡ παρούσα Σύνοδος ζητηθῆναι τὸ πρᾶγμα, καὶ ἄρχεται ἡ ὑπόθεσις ἐξ ἀναγνώσεως τῶν πρῶην πραχθέντων ὑπομνημάτων. Εἰσῆλθον οἱ μάρτυρες, εἰσῆλθον καὶ οἱ ἐξ τῶν δεδωκότων καὶ χειροτονηθέντων. Ἐν ἀρχῇ ἤρνοῦντο. Ἐπιμενόντων δὲ τῶν μαρτύρων, τῶν μὲν λαϊκῶν, τῶν δὲ Πρεσβυτέρων, οἷς ἔδοξαν τεθαρρηκέναι (1), πρῶτα μὲν ἤρνοῦντο· ὡς δὲ οἱ μάρτυρες ἤλεγχον, τόπων αὐτοὺς ὑπομιμνήσκοντες καὶ καιρῶν, καὶ τὰ εἶδη τῶν ἐνεχύρων λέγοντες, καὶ τὴν ποσότητα, οὐ πάνυ καλῶς τῆς συνειδήσεως αὐτῶν διακειμένης, αὐθαίρετοι ὁμολογοῦσι δίχα πολλῆς ἀνάγκης, ὅτι δεδώκαμεν καὶ γεγόναμεν (2), τοιαύτην νομίσαντες ἀκολουθίαν εἶναι, ἵνα τῆς λειτουργίας τῆς δημοσίας ἐλευθερωθῶμεν (3), καὶ νῦν δεόμεθα, εἰ μὲν ἐστὶν ὅσιον ἡμᾶς εἶναι ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπεὶ κἂν τὸ χρυσίον ὁ ἐδώκαμεν, ἵνα λάβωμεν τῶν γὰρ γυναικῶν ἡμῶν δεδώκαμέν τινα σκεύη. Ὁ Ἰωάννης πρὸς ταῦτα ὑπέσχετο τῇ Συνόδῳ, ὅτι τοῦ μὲν βουλευτηρίου ἐγὼ αὐτοὺς ἀπαλλάσσω, ἀξιώσας τὸν Βασιλέα, ὑμεῖς δὲ προστάξετε λαβεῖν αὐτοὺς ὁ δεδώκασι παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ Ἀντωνίνου. Προσέταξεν ἡ Σύνοδος, τὸ μὲν χρυσίον αὐτοὺς λαβεῖν παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ Ἀντωνίνου, κοινωνεῖν δὲ ἔνδον τοῦ θυσιαστηρίου, εἶναι δὲ ἀπὸ Ἱερῶν, ἵνα μὴ τούτων συγχωρηθέντων, ἔθος γένηται Ἰουδαϊκόν, ἢ Αἰγύπτιον, τοῦ πωλεῖν καὶ ἀγοράζειν τὴν Ἱερωσύνην. Φασὶ γὰρ τὸν λυμεῶνα καὶ ψευδώνυμον Πατριάρχην τῶν Ἰουδαίων κατ' ἔτος ἀμείβειν, ἢ καὶ παρ' ἔτος, τοὺς ἀρχισυναγώγους ἐπὶ συλλογῇ ἀργυρίου, ὁμοίως καὶ τὸν ζηλωτὴν τούτου τῶν Αἰγυπτίων Πατριάρχην, ἵνα πληρωθῇ τὸ προφητικόν· «Οἱ Ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ δώρων ἀπεκρίναντο, καὶ οἱ Προφῆται μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο». [Μιχ. γ'. 11].

Ἦδε παράγεται εἰς μαρτυρίαν καὶ δ β'. Κανὼν τῆς δ'. 8r καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ, καὶ ἐν τῇ προλαβοῦσῃ τοῦ Γενναίου Ἐπιστολῆ.

(Ἐκ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς Γενναίου Πατριάρχου).

«Ἐστω τοίνυν καὶ ἔστιν ἀποκήρυκτος, καὶ πάσης Ἱερατικῆς ἀξίας τε καὶ λειτουργίας ἀλλότριος, καὶ τῆ κατάρτα τοῦ ἀναθέματος ὑποκείμενος, ὃ τε κτᾶσθαι ταύτην τὴν Ἱερωσύνην διὰ χρημάτων οἰόμενος, καὶ ὁ ταύτην παρέχειν ἐπὶ χρήμασιν ὑπισχνούμενος, εἴτε Κληρικὸς, εἴτε λαϊκὸς εἴη, κἂν ἐλέγχοντο, κἂν μὴ ἐλέγχοντο ποιεῖν. Οὐ γὰρ οἷόν τε συμβιβασθῆναι ποτε τὰ ἀσύμβατα, οὐδὲ Θεῷ συμφωνῆσαι τὸν

(1) Ἐν ἄλλοις καὶ τοῦτο πρόκειται· Τινῶν δὲ καὶ γυναικῶν.

(2) Ἐν ἄλλοις καὶ τοῦτο πρόκειται· Ὁμολογοῦμεν.

(3) Παρὰ τῷ β'. τῶν τῶν Συνοδικῶν οὕτω κεῖται· «ἵνα δεξωμεν τῆς βουλῆς τῆς δημοσίας ἐλευθερωθῶμεν».

Μαμωνᾶν, ἢ τοὺς τούτῳ δουλεύοντας δουλεύσαι Θεῷ, Δεσποτική καὶ αὕτη ἐστὶ ἀπόφασις ἀναμφίλεκτος· «Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ Μαμωνᾷ» [Ματθ. 5'. 21].

Κανὼν κβ'. ἐκ τῶν Κανόνων τῆς Ἁγίας καὶ Οἰκουμένης 5'. Συνόδου.

Τοὺς ἐπὶ χρήμασι χειροτονουμένους, εἴτε Ἐπισκόπους. ἢ οἰουσδήποτε Κληρικούς, καὶ μὴ κατὰ δοκιμασίαν καὶ αἴρεσιν βίου, καθαιρεῖσθαι προστάσσομεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς χειροτονήσαντας. Ἀκούσωμεν ταῦτα πάντες καὶ ἐνωτισώμεθα οὐ μόνον Ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῷ Κλήρῳ κατηριθμημένοι, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Οἰκουμένην. «Δεῖ γὰρ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι, μήποτε παραρῦωμεν». [Ἑβρ. β'. 1.] ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἠγοράσθημεν ἐκ τῆς ματαίας πατροπαροδότου ἀνατροφῆς, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι, ὡς ἀνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ». [ἀ. Πέτρ. ἀ.] Οὕτως ἡμεῖς διδάξον, ἀνερ ιερώτατε, ἔπειθαι τοῖς Γραφικοῖς καὶ Εὐαγγελικοῖς καὶ Ἀποστολικοῖς, Κανονικοῖς τε καὶ Πατρικοῖς παραγγέλμασι. Πειθόμεθα γὰρ τοῖς ρήματι τοῦ στόματος ὑμῶν. «Ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἀνάβηθι, ὕψωσον ἐν ἰσχύϊ τὴν φωνὴν σου». [Ἠσαϊ. μ'. 9.] Πορεύθητι ἐν πλατυσμῷ. Κήρυξον μετὰ παρρησίας, ὅπως ἐξαρθῆ καὶ εἰς ἀφανισμόν οἰχῆσεται ἢ διὰ χρημάτων χειροθεσία, καὶ πᾶν εἴ τι διὰ φιλαργυρίαν ταύτη, ἀδικίαν τε καὶ ἐμπορίαν, αἰσχροκερδῶς ἔπεται. Ταύτης γὰρ μετὰ τῶν συστοιχούντων αὐτῇ ἐξαιρουμένης ἐκ τοῦ περιουσίῳ λαοῦ, τοῦ τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ κεκλημένου καὶ δωρεὰν τυχόντος τῆς ἀπολυτρώσεως, πάντα τὰ τῆ κακίᾳ συνεπόμενα μιάσματα πρόρριζα συνεκτριμῆσεται, καὶ οἱ Ἱερεῖς ὡς φοῖνιξ ἀνθήσουσι, Χριστοῦ εὐωδίαν τοῖς σωζομένοις ἐμπνέοντες, καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπινικίως προσάδοντες· «Περιεῖλε Κύριος ἐκ σοῦ τὰ ἀδικήματά σου». [Σοφον. γ'. 16.] Ἐτι δὲ καὶ τοὺς δρεπασμένους (1) γλυκάζοντες. Πληθύνοντες τε αὐτοὺς ἐν γῆρει πίονι, καὶ τῆς μακαρίας (2) ἐκείνης, λέγω, καὶ ἀκηράτου ζωῆς κληρονόμους ἀναδεικνύοντες.

Ἑρμηνεία.

Καὶ ἡ παροῦσα ἐπιστολή, παρομοίως μὲ τὴν τοῦ Γενναδίου, περὶ Σιμωνίας δικλαμβάνουσα, προσημαίνει, ὅτι ἀπὸ πολλὰ μέρη διδασκόμεθα, τὸ νὰ μὴ λαμβάνη τινὰς ἀργύριον ἢ χρυσίον, διὰ νὰ χειροτονῆ κανένα Ἱερωμένον, ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον, λέγω, ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, καὶ ἀπὸ τοὺς θεῖους Πατέρας. Διότι οἱ χειροτονούντες ἐκεῖνοι Ἀρχιερεῖς, μὲ τὸ νὰ ἦναι ὑπηρεταὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὄχι πωληταί, διὰ τοῦτο, καθὼς αὐτοὶ ἔλαβον τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος δωρεὰν καὶ χωρὶς χρήματα, τοιοῦτοτρόπως ἐδιώρισαν νὰ τὴν δίδωσι δωρεὰν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐκεῖνοι ὁποῦ παρ' αὐτῶν τὴν ἔλαβον, ἀκολουθήσαντες τὸν Κύριον, ὁποῦ λέγει, δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Ὅποιος δὲ φανερωθῆ νὰ τὴν ἀγοράσῃ μὲ χρήματα, ἀπόβλητον αὐτὸν κάμνουσ τῆς Ἱερωσύνης, καὶ ἀγκαλιὰ οἱ τοιοῦτοι ἔχουσι τὸ ὄνομα τοῦ Ἱερέως, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τῆς Ἱερωσύνης δὲν ἔχουσι· διατὶ κανένας δὲν ἠμπορεῖ νὰ δουλεύσῃ ἐν ταύτῳ Θεὸν τε καὶ Μαμωνᾶν, ἤτοι τὸν πλοῦτον. Ἐπειδὴ δὲ ὡς καὶ ὁ Ἠσαΐας λέγει νὰ λαλήσουσι οἱ Ἱερεῖς εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ διὰ Ἰεζεκιήλ φοβερὶς ἐὶς ὁ Θεὸς τὸν βιγλάτορα ἐκεῖνον, ὁποῦ ἰδῆ τὸν πόλεμον, δταν ἔρχεται, καὶ δὲν τὸ φανερώσει εἰς τὸν λαόν, διὰ νὰ φυλαχθῆ, ὅτι θέλει ζητήσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του τὸ αἷμα ἐκείνων, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς φοβούμενοι νὰ μὴ κατακριθῶμεν διὰ τὴν σιωπὴν, φανερόνομεν εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς ὅλους τὸ ἀμάρτημα τοῦτο, διὰ νὰ φυλαχθῶν ἀπὸ αὐτό. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶμεν μὲ τὸν Ἀπόστολον, καθαροὶ ἐσμὲν ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκείνων, ὁποῦ παραδαινῶσι τοὺς θεῖους Κανόνας, καὶ μὲ χρήματα χειροτονοῦσιν, ἢ χειροτονοῦνται, εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος τὸν μάγον Σίμωνα, ὁποῦ πρῶτος ἔδειξε τὸ τοιοῦτον ἀμάρτημα, εἰς ἀπώλειαν ἔπεμψεν. Ἀκολουθῶς δὲ ἐπιστρέφει ὁ Ἅγιος πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ τοῦ λέγει ὅτι ἡ δυσσεβὴς αἵρεσις τῶν Σιμωνιακῶν (3) εἶναι βαρυτέρα ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Πνευματομάχου Μακεδονίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ· διότι ἐκεῖνοι μὲν ἔλεγον, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἶναι κτίσμα καὶ δοῦλον τοῦ Πατρὸς, οἱ δὲ Σιμωνιακοὶ δοῦλον ἐδικόν τους κάμνουσι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Καθὼς γὰρ κάθε αὐθέντης πωλεῖ τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἔχει καθὼς θέλει, εἴτε δοῦλος εἶναι αὐτό, εἴτε ἄλλο τι εἶδος, καὶ καθὼς ὅποιος ἀγοράζει πρᾶγμα, μὲ τὰ χρήματα τὸ ἀγοράζει καὶ γίνεται κύριος καὶ αὐθέντης ἐκείνου τοῦ ἀγορασμένου πράγματος, τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ Σιμωνιακοὶ ἀτιμάζουσι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ ὡς δοῦλον αὐτὸ πωλοῦσι καὶ ἀγοράζουσι, καὶ βλασφημοῦσι παρόμοια μὲ ἐκείνους ὁποῦ ἐβλασφήμουν τὸν Χριστὸν, καὶ ἔλεγον ὅτι μὲ τὸν Βεελζεβούλ ἄρχοντα τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὰ δαιμόνια· ἢ μᾶλλον εἶπεῖν παρομοιάζουσι μὲ τὸν προδότην Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος ἐπώλησε τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς Ἰουδαίους μὲ τὰ ἀργύρια, διατὶ καὶ αὐτοὶ πωλοῦσι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Ὁμοούσιον, καὶ τὴν αὐτὴν φύσιν ἔχον μὲ τὸν Χριστὸν, καθ' ὃ Θεόν. Εἰ δὲ δὲν πωλεῖται ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (φανερόν γὰρ εἶναι ὅτι δὲν πωλεῖται πώποτε), βεβαιότατα δὲν μένει εἰς τοὺς ἀγοράζοντας ἢ τῆς Ἱερωσύνης χάρις, ἀλλ' οὔτε ἔλαβον τελείως Ἱερωσύνην, οὔτε

(1) Ἐν ἄλλοις πρόσκειται· Καὶ τοὺς δρεπασμένους καρπούς.

(2) Ἐν ἄλλοις· Μακραίωνος.

(3) Ὅρα ὅτι διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν κακίαν τῆς Σιμωνίας,

αἵρεσιν αὐτὴν ὀνομάζει ὁ Πατὴρ, ὡς καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος, καὶ ὁ Γεννάδιος, καὶ ὁρᾷ τὸν κβ'. Ἀποστολικόν.

ἔχουσι. Καὶ ὡς ἐνθυμηθῶν τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ὁποῦ εἶπε πρὸς τὸν Σίμωνα· «Οὐκ ἔστι σοι μέρος οὐδὲ κληροσ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ» [Πράξ. ἡ. 21.] διότι, ἂν ἐπωλεῖτο ἡ Ἱερωσύνη, περιττὴ καὶ ματαία ἤθελεν εἶναι κοντὰ εἰς τοὺς ἀγοράζοντας ἢ σεμνὴ καὶ ἐνάρετος πολιτεία καὶ ἡ ἐν ἀγνείᾳ καὶ ἀρετῇ ζωὴ, ἢ ἀπαιτούμενη ἀπὸ τοὺς μέλλοντας ἱερωθῆναι. Περιττὸς καὶ μάταιος ἤθελεν εἶναι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις θέλει νὰ ᾔῃαι ὁ Ἀρχιερεὺς ἀκατηγόρητος, σωφρονισμένος, κόσμιος, ἐγκρατὴς καὶ νηφάλιος, διδακτικὸς καὶ δυνατὸς νὰ παρακινή καὶ ἄλλους εἰς τὴν θεογνωσίαν, καὶ νὰ ἐλέγῃ τοὺς ἀντιλέγοντας, διατὶ αὐτοὶ ὄλοι εἰς οὐδὲν λογίζονται ἀπὸ τὸν πωλητὴν τῆς Ἱερωσύνης καὶ τὸν ἀγοραστὴν, διὰ τὰ ἀργύρια. Καθ' ἐξῆς δὲ φέρει μαρτυρίας, αἱ ὁποῖαι ὀρίζονται ἀλλότριον τῆς Ἱερωσύνης ἐκεῖνον ὁποῦ λάβει ἢ δώσει ἀργύρια, ἢ πρὸ τῆς χειροτονίας, ἢ μετὰ τὴν χειροτονίαν· καὶ ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ ἐννενηκостоῦ Κανόνα τοῦ μεγάλου Βασιλείου μαρτυρία, καὶ ὁ β'. τῆς δ'. καὶ ἡ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Γενναδίου μαρτυρία, καὶ ὁ κβ'. τῆς σ'. ἐρμηνεῖαν δὲν χροιάζονται, διατὶ ἐξηγήσαμεν αὐτοὺς, καὶ ὄρα τὸν κατ' ἑνα εἰς τὸν τόπον του. Τὰς δὲ ἄλλας μαρτυρίας ὁποῦ φέρει ἀπὸ τὴν Γραφὴν καὶ τὸν Βασιλεῖον καὶ τὸν βίβλιν τοῦ Χρυσοστόμου, συντόμως θέλομεν τὰς ἐξηγήσει.

Ἡ μὲν οὖν ἐκ τῶν Πράξεων μαρτυρία λέγει, ὅτι ὁ Σίμων ὁ μάγος ἔφερεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους χρήματα, λέγωντας εἰς αὐτοὺς, νὰ δώσουν καὶ εἰς αὐτὸν τὴν ἐξουσίαν, καὶ εἰς ὅποιον ἐπάνω βάλῃ τὸ χεῖρ του, νὰ λαμβάνῃ Πνεῦμα ἅγιον· ὁ δὲ Πέτρος τοῦ εἶπε· Νὰ ᾔῃαι τὰ χρήματα ὁμοῦ με αὐτὸν εἰς ἀπώλειαν, ἐπειδὴ καὶ ἐνόμισε νὰ ἀποκτήσῃ με ταῦτα τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι νὰ μετανοήσῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κακίαν του, κτλ.

Ἡ δὲ ἐκ τῆς τῶν Βασιλειῶν μαρτυρία λέγει, ὅτι ὁ Ἱεροβοὰμ ὁ δοῦλος τοῦ Σολομῶντος (ὅστις ἐπῆρε τὰς δέκα φυλάς καὶ ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Σαμάρειαν) ἔκαμεν Ἱερεῖς εἰς τὰ ὑψηλά, καὶ ὅτι ὁποῖος ἤθελεν, ἐγέμιζε τὸ χεῖρ του (ἤτοι ἔδιδεν ἴσως ἀργύρια) καὶ ἐγένετο Ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά, καὶ τὰ ἐξῆς (1).

Ἡ δὲ ἐκ τῆς δ'. Βασιλειῶν λέγει, ὅτι, ἀφ' οὗ ἐκαθαρίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὁ Νεεμάν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἐλισσαίου, ἐγύρισεν εἰς αὐτὸν μετὰ τὴν παράταξιν καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ δωρεάν, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ λάβῃ, ἀλλ' ὁ Ἐλισσαῖος δὲν ἔλαβε· βλέπων δὲ Γιεζῆ ὁ δοῦλος τοῦ Ἐλισσαίου ὅτι ὁ Ἐλισσαῖος δὲν ἔλαβεν, ἔδραμε κρυφίως κατόπιν εἰς τὸν Νεεμάν καὶ τοῦ ἐζήτησεν. Ὁ δὲ Νεεμάν ἔδωκεν αὐτῷ δύο τάλαντα ἀργυρίου, εἰς δύο θυλακούρας καὶ δύο φορεσίαις ρυῖχα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐστράφη ὁ Γιεζῆ, ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ Ἐλισσαῖος, ὅτι ἐπῆρε τὰ χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ κήπους καὶ ἐλαιῶνας καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πρόβατα καὶ βόας, καὶ δούλους καὶ δούλας, καὶ ὅ,τι θέλει κολλήσῃ ἢ λέπρα τοῦ Νεεμάν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὄλον τὸ σπέρμα του, καὶ παρευθὺς ἐγινε λευκὸς ἀπὸ τὴν λέπραν ὡσάν τὸ χιόνι (2).

Ἡ δὲ μαρτυρία, τὴν ὁποῖαν φέρει ἀπὸ τὴν ἐρμηνεῖαν ὁποῦ κάμνει ὁ μέγας Βασιλεὺς εἰς τὸ ἡ. Κεφ. τοῦ Ἡσίου λέγει· Ὁ νόμος, τὸν ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς βοήθειαν τῶν ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ὡσάν τὰ λόγια τῶν μάγων, διὰ νὰ δώσῃ τινὰς χρήματα νὰ τὸν ἀγοράσῃ (καθὼς ἐκεῖνα ἀγοράζουσιν οἱ παρὰ τῶν μάγων πλανώμενοι, ὅτιες ἀξιογέλαστοι, διατὶ δὲν φθάνει ὁποῦ ἀπατῶνται ἀπὸ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ δίδουσι καὶ πληρωμὴν νὰ τὸ ἀγοράζου), ἐπειδὴ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν πωλεῖται. Εἶπε γὰρ ὁ Κύριος· Δωρεάν ἐλάβετε, δωρεάν δότε. Βλέπετε πῶς ἐθυμώθη ὁ Πέτρος κατὰ τοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ εἶπε, τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἰς ἀπώλειαν, ἐπειδὴ καὶ ἐνόμισες ὅτι μετὰ χρήματα ἀποκτάται ἡ δωρεάν τοῦ Θεοῦ; Δὲν εἶναι λοιπὸν τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, ὡσάν τῶν μάγων, ἐπειδὴ τί πληρωμὴν ἀξίαν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ ἄνθρωπος δι' αὐτά; Ἀκουσον πῶς ἀπορεῖ ὁ Δαβὶδ καὶ δὲν ἔχει τί νὰ ἀνταποδώσῃ εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὰς χάριτάς του· ὥστε, κἀνένα δῶρον δὲν εἶναι ἀξίον τῆς θείας χάριτος. Ἐνα μόνον δῶρον εἶναι ἀξίον, ἀνίσως τινὰς φυλάξῃ τὸ δωρηθὲν εἰς αὐτὸν χάρισμα, δικτὶ ἐκεῖνος ὁποῦ σοὶ ἔδωκε τὸν θησαυρὸν, δὲν σοὺ ζητεῖ πληρωμὴν, ἀλλὰ φύλαξιν τοῦ δεδομένου.

Ἡ δὲ ἐκ τοῦ βίου τοῦ Χρυσοστόμου μαρτυρία διηγεῖται, ὅτι Εὐσέβιος τις ἐκκτηγόρει ἐν τῇ Ἀσίᾳ κάποιον Ἀντωνῖνον Ἐπίσκοπον, ὅστις ἔλαβε χρήματα καὶ ἐχειροτόνησεν ἐξ' Ἐπισκόπους. Ἡ κρίσις τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκράτησε δύο χρόνους, μετὰ τὸ νὰ εἶπεν ὁ Εὐσέβιος ὅτι ἔχει νὰ παρστήσῃ εἰς αὐτὴν μάρτυρας. Παρστήσας λοιπὸν τούτους μετὰ τοὺς δύο χρόνους, ἀφ' οὗ ὁ Ἀντωνῖνος εἶχεν ἀποθάνει, εἶπε πρὸς τὴν Σύνοδον, ὅτι ἀγκαλὰ καὶ ὁ χειροτονήσας Ἀντωνῖνος ἐτελεύτησεν, ὅμως οἱ δόντες τὰ χρήματα καὶ χειροτονηθέντες ζῶσιν· ἐξέτασεν ἡ Σύνοδος τὸ πρᾶγμα, ἐδιαβάζθησαν τὰ γράμματα ὁποῦ ἐγιναν εἰς τὴν προτέραν κρίσιν· ἀρνοῦντο οἱ ἐξ' Ἐπισκόποι, ὅτι ἔδωσαν χρήματα καὶ ἐχειροτονήθησαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ μάρτυρες ἐπέμενον μαρτυροῦντες καὶ τοὺς τόπους, καὶ τοὺς καιροὺς, καὶ τὰ εἶδη τῶν ἀργυρίων, καὶ τὴν ποσότητα, τέλος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι

(1) Τὸ ρητὸν τοῦτο ἀναφέρει ὁ θεὸς Χρυσόστομος (ὁμίλ. ια. πρὸς Ἐφεσίους σελ. 823. τοῦ γ'. τόμ.) λέγων· «Εἰ παντὶ ἐξέστι πληροῦν τὰς χεῖρας αὐτοῦ, κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ Ἱερεῖς γίνεσθαι, παρίτωσαν πάντες· εἰκὴ τὸ θυσιαστήριον τοῦτο φκοδόμηται». Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἐρμηνεύων τοῦτο λέγει· «Πῶς νοητέον, ὅτι ὁ βουλόμενος ἐπλήρου τὴν χεῖρα αὐτοῦ; τὸ ἐπαγόμενον δηλοῖ, καὶ ἐγένετο Ἱερεὺς τῶν ὑψηλῶν, τούτέστιν ἱεράτευε, καὶ τὸ θυμίαμα τὰς χεῖρας προσέφερε» (σελ. 735. τοῦ β'. τόμ. τῆς Ὀκτατεύχου).

(2) Τὴν περικοπήν ταύτην ἐρμηνεύων ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος λέγει· «Πέπρακας τοῦ λεπροῦ τὴν ἴασιν, καὶ κληρονομεῖς

τὴν λέπραν. Ἐπλήρωσα, φησὶν, ἐγὼ τὸ κέλευσμα τοῦ εἰρηκότος μοι, δωρεάν ἐλάβετε, δωρεάν δότε, σὺ δὲ ἐπώλησας τὴν χάριν· ἀπόδειξι τῆς πράσεως τὴν ὑπόθεσιν». Ὁ δὲ Θεοδώρητος· «Ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν (ὁ Γιεζῆ) ἐραστὴς χρημάτων γεγονώς, ἀπεφάνθη λελεπρός, ὁ δὲ τῶν Προφητῶν χορὸς τὴν ἐσχάτην πενίαν ἠσπάσατο». Ὁ δὲ Ἀστέριος Ἀμασίας· «Συνδιαμνημόνευσαν, ὅπως μὲν ὁ Σύρος Νεεμάν ἐκαθαρίσθη τῆς λέπρας, ἐν τῷ Ἰορδάνῃ λουσάμενος· ὅπως δὲ μετῆλθε τὸ πάθος εἰς Γιεζῆ τὸ παιδάριον, νεανίσκον πλεονέκτην καὶ ἀφιλόσοφον, Πνευματικὸν πατήσαντα χάρισμα, καὶ τὴν ἀμισθὸν ἰατρίαν τοῦ διδασκάλου (σελ. 850 τοῦ β'. τῆς Ὀκτατεύχου)».

ὁμολόγησαν, ὅτι ἔδωκαν χρήματα καὶ χειροτονήθησαν, διὰ νὰ μὴ τοὺς πειράζουσι εἰς τὰς βασιλικὰς ὑπηρεσίας. Ἐζήτησαν δὲ, ὅτι εἰ μὲν συγχωροῦνται νὰ ἦναι Ἐπίσκοποι καλῶς, εἰ δὲ μὴ, νὰ πάρουν τὰ χρήματα ὅπου ἔδωκαν, τὰ ὅποια ἦσαν κόσμια τῶν γυναικῶν τους (1). Ὅθεν ὁ θεὸς Χρυσόστομος καὶ ἡ Σύνοδος ἐπρόσταξαν, οἱ μὲν κληρονόμοι τοῦ Ἀντωνίνου νὰ δώσουν τὰ χρήματα ὀπίσω, οἱ δὲ χειροτονηθέντες Ἐπίσκοποι νὰ ἦναι ἀπόβλητοι τῆς Ἱερωσύνης, νὰ κοινωνοῦσι δὲ μετὰ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἵνα μὴ αὐτοὶ συγχωρηθέντες γὰρ ἐνεργοῦσι τὰ τῆς Ἱερωσύνης, συνθήμια γένηται Ἰουδαϊκῆ, ἢ Αἰγύπτια μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, νὰ πωλῆται καὶ νὰ ἀγοράζεται ἡ Ἱερωσύνη. Ὁ γὰρ ψευδώνυμος Πατριάρχης καὶ χαχάμης τῶν Ἰουδαίων κάθε χρόνον ἀλλάζει τοὺς ἀρχηγούς τῆς Συναγωγῆς, διὰ νὰ παίρῃ παραδίδει, ὁμοίως καὶ ὁ Πατριάρχης τῶν Αἰγυπτίων, τοὺς Ἰουδαίους μιμούμενος, τὸ ἴδιον κάμνει, ἵνα πληρωθῇ ἡ προφητεία ἡ λέγουσα· «Οἱ Ἱερεῖς αὐτῆς (τῆς Ἱερουσαλήμ) μὲ μισθὸν ἀπεκρίναντο, καὶ οἱ Προφῆται μὲ χρήματα ἐμαντεύοντο.»

Ταῦτα εἰπὼν ὁ θεὸς Ταράσιος, ἐν εἰδῆ ἐπιλόγου ἐπιφέρει. Αὐτὰ πρέπει νὰ ἀκούσωμεν ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Κληρικοί, καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Οἰκουμένης, φυλάττοντες αὐτὰ καὶ προσέχοντες εἰς τὰ ἀκουσθέντα, κατὰ τὸν Παύλον, διὰ νὰ μὴ ἀφρασιθῶμεν. Παρακινεῖ δὲ καὶ τὸν Πάπαν Ἀδριανὸν νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν του, κατὰ τὰ λόγια τοῦ Ἰσάου, διὰ νὰ ἀφρασιθῇ ἢ διὰ χρημάτων χειροτονία, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔπεται εἰς αὐτὴν γινόμενον διὰ φιλαργυρίαν καὶ ἀισχροκέρδειαν, καὶ νὰ ἀσηκωθῇ καὶ νὰ ἐκριζωθῇ ἀπὸ τὸν Χριστῶνυμον λαόν, ὅστις δωρεὰν ἠλευθερώθη μὲ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ κκλία αὐτῆ καὶ τὰ ἀλόλουθα αὐτῆς πονηρὰ βλαστήματα, ἵνα οἱ Ἱερεῖς ἀνθήσωσιν ὡς φοίνικες, εὐωδίαν Χριστοῦ πνέοντες εἰς τοὺς σωζομένους Χριστιανούς, καὶ λέγοντες μὲ τὸν Σοφόνειον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· «Περιεῖλε Κύριος τὰ ἀδικήματά σου,» γλυκαίνοντες τοὺς λαοὺς ὅπου τρυγοῦν τοὺς πνευματικούς των καρπούς, καὶ τῆς ἀθικιάτου καὶ μακαρίας ζωῆς κληρονόμους τούτους ἀποδεικνύοντες.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

ΠΡΟΔΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁ ἐν Ἀγίοις Πατὴρ ἡμῶν Νικηφόρος ὁ Ὁμολογητῆς, ὄντας πρότερον Ἀσκηρίτης, ὕστερον γέγονε Μοναχός, εἶτα κατέστη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῶν Βασιλέων Νικηφόρου, Σταυρακίου τε καὶ Μιχαήλ τοῦ Ραγκαβῆ, ἐν ἔτει 815, κατὰ τῶν Ἀθηναίων Μελέτιον (Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμ. 6'. σελ. 259.), διάδοχος ἀμέσως γενόμενος τοῦ θρόνου μετὰ τὸν θεῖον Ταράσιον τὸν ἐν τῇ ζ'. Συνόδῳ. Ἐδιώχθη δὲ ἀπὸ τὸν θρόνον παρὰ τοῦ εἰκονομάχου Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, καὶ ὡς ἅγιος ἐρητάζεται κατὰ τὴν ιγ'. Μαρτίου καὶ 6'. τοῦ Ἰουνίου μηνός, καὶ δρα εἰς τὸν ἐκεῖσε Συναξαριστὴν.

Τοῦ ἐν Ἀγίοις Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ Κανόνες, ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτοῦ Συντάξεων καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἀγίων Πατέρων, τριάκοντα ἑπτὰ μεταφρασμένοι εἰς τὸ ἀπλοῦν (2).

ΚΑΝΩΝ Α'.

Ἀποσ. ογ'. τῆς ζ'. ζ'. || Ἀνίσως ἐν ἀγνοίᾳ πλυθῆ ἅγιον Ἀντιμίνσιον, δὲν ἀποβάλλει τὸν ἁγιασμόν, οὐδὲ ἀκάθαρτον γίνεται, διατὶ ἐπλύθη.

ΚΑΝΩΝ Β'.

Νεοκαισ. ζ'. || Ὁ δίγαμος δὲν εὐλογεῖται μὲ στέφανα, ἀλλὰ καὶ ἐπιτιμᾶται νὰ μὴ μεταλάβῃ δύο χρόνους, ὁ δὲ τρίγαμος χρόνους τρεῖς (3).

(1) Οὗτοι ἢ ἦσαν πρότερον νυμφευμένοι, ὕστερον δὲ χηρεύσαντες ἔγιναν Ἀρχιερεῖς, ἢ μὲ συμφωνίαν τῶν γυναικῶν τους χωρισθέντες ἀπ' αὐτὰς, κατὰ τὸν μῆ. τῆς ε'. ἐπεσκόπευσαν μετὰ ταῦτα. Ἴσως δὲ γυναῖκας αὐτῶν ὀνομάζουσιν οὗτοι τὰς συγγενίδας αὐτῶν.

(2) Οὕτως εὑρίσκεται ἡ ἐπιγραφή τῶν Κανόνων τούτων ἐν τισὶ χειρογράφοις βιβλίοις τῶν τοῦ Ὄρους σεβασμίων Μονῶν ἐν ἄλλοις ὁμοίως χειρογράφοις τριανταεὶξ μόνον ἀριθμοῦνται, χωρὶς

δηλαδὴ τοῦ τελευταίου τριακοστοῦ ἐβδόμου.

(3) Καὶ Συμεὼν δὲ ὁ Θεσσαλονίκ. ἀποκρίσ. πα'. λέγει ὅτι εἶναι θεοφιλὲς πρᾶγμα τὸ νὰ ἀποπλύνῃ τινὰς Ποτήριον ἅγιον, σπόγγον κτλ., ἐπειδὴ τοῦτο ἀποβλέπει εἰς τιμὴν καὶ ὠραϊσμόν τῶν θείων σκευῶν. Ὅθεν λογιάζω, ὅτι καὶ ἐὰν ἐν γνῶσει ἀποπλύνῃ τινὰς ἅγιον Ἀντιμίνσιον, ἔταν τύχη νὰ λερωθῇ ἱκανῶς, οὐ κατακρίνεται. Ὅρα καὶ τὸν ογ'. Ἀποστολικόν.

ΚΑΝΩΝ Γ'.

Ὅποιος μείνει εἰς τὸν νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ ἀνάγκην καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν || Τῆς ε'. 45'. δὲν κατακρίνεται. Ἐὰν ὁμως πολυκαιρίσῃ εἰς αὐτὸν, αὐτὸς μὲν νὰ ἐκβάλλεται ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἐπιτίμια, ἡ δὲ Ἐκκλησία νὰ λαμβάνῃ πάλιν τὰ ἐδικὰ τῆς δίκαια, δηλ. τὸ νὰ μὴ γίνεταί οἶκος κοινὸς καὶ ἀδιάφορος.

ΚΑΝΩΝ Δ'.

Πρέπει νὰ δέχωνται αἱ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς γινόμεναι ἐλεημοσύναι ἐκείνων ὁποῦ ἀπέθανον, χωρὶς νὰ κάμουν διαθήκην καὶ διάταξιν περὶ τῶν πραγμάτων τους· πλὴν, ἀνίσως καὶ αὐτοὶ, ὅταν ἦσαν ζωντανοὶ, εἶχον σκοπὸν καὶ θέλησιν νὰ γένουν διὰ λόγου τῶν αἱ τοιαῦται ἐλεημοσύναι, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐὰν ἤθελον νὰ ἐλεοῦν (1).

ΚΑΝΩΝ Ε'.

Ἄνίσως τύχη ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆ μεγάλης ε'. ἢ τῆ μεγάλης ς'. δὲν ἀμαρτάνομεν ἀνί- || Ἄπος. 80'. σως τότε καταλύσωμεν κρασί καὶ ὄψαρια (2).

ΚΑΝΩΝ ς'.

Ὅποιος ἔχει εὐχὴν Ἡγουμένου Πρεσβύτερος, οὗτος ἢμπορεῖ νὰ χειροτονήσῃ Ἀναγνώστην || Τῆς ε'. 10'. καὶ Ὑποδιάκονον εἰς τὸ Μοναστήριόν του.

ΚΑΝΩΝ ζ'.

Ἄνίσως τινὰς ἔζησεν ἐν ἀσωτία (3) εἴκοσι χρόνους ἢ καὶ περισσότερον, ἔπειτα κάμη || Τῆς δ. 10'. τῆς ἔργα ἀρετῆς, αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ χειροτονῆται. Ἱερεὺς, ἐπειδὴ τὸ ἱερὸν εἶναι καθαρὸν καὶ || Νεοκαιο. 16'. ἀμόλυντον.

ΚΑΝΩΝ η'.

Ὅσα παιδιά γεννηθοῦν μὲν ἀπὸ παλλακίδα, ἢ ἀπὸ διγάμους καὶ τριγάμους, ἀξίαν ὁμως || Τῆς ε'. 17'. ἔχουσι τῆς Ἱερωσύνης ζωὴν, γίνονται Ἱερεῖς (4).

ΚΑΝΩΝ θ'.

Πρέπει νὰ μεταλαμβάνῃ ὁ Ἱερεὺς ἐκεῖνον ὁποῦ κινδυνεύει εἰς θάνατον καὶ ἀφ' οὗ ἔφαγε.

ΚΑΝΩΝ ι'.

Πρέπει νὰ κλίνῃ τινὰς γόνυ χάριν ἀσπασμοῦ (5) ἐν τῇ Κυριακῇ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Πεντη- || Τῆς δ. κ'. τῆς κοστῆ, ὄχι ὁμως καὶ νὰ κάμνῃ τὰς συνήθεις γονυκλισίας. || ε'. 4'. Πέτρ. 1. Βασιλ. 46.

(1) Ἐπειδὴ καὶ οἱ στέφανοι εἶναι ἴδιοι τῶν νικόντων, καὶ οὐχὶ τῶν νικηθέντων ἀπὸ τὴν ἡδονὴν τῆς σαρκὸς, οἱ δὲ δευτερογαμοῦντες, ὡς νενικημένοι λογίζονται, καὶ ὅρα καὶ τὸν ζ'. Νεοκαισαρείας.

(2) Τοῦτο τὸ ἴδιον λέγει καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἀποκρίσει 4'. τῶν πρὸς Ἀντίοχον, διατι, ἐὰν αὐτὸς ἦτον ἐλεήμων ὅταν ἔζη, φανερόν ὅτι πολλῶ μᾶλλον ἤθελε φανῆ ἐλεήμων ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου του· ὅθεν καὶ αἱ ὑπὲρ αὐτοῦ γινόμεναι ἐλεημοσύναι δεκταὶ εἶναι βέβαιαι. Ἐὰν ὁμως τινὰς ἦτον ἀνελεήμων, ὅταν ἔζη, καὶ ἀνεξομολόγητος ἀπέθανε, νεκρῶν οὐσίας ὀνομάζει ὁ μέγας Ἀθανάσιος, ἐν τῇ αὐτῇ ἀποκρίσει, τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ διδομένας ἐλεημοσύνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του.

(3) Τυχὸν ἡ ἀσωτία ἐδῶ νοεῖται, ἢ ἐκδοσις οὐχὶ εἰς τὰς σαρκικὰς ἀμαρτίας καὶ τῶν ὑπογαστρῶν τὰς ἡδονὰς, ἀλλὰ εἰς τὰς τρυφὰς καὶ φαγοπότια, καὶ εἰς τὰς λεγομένας ἡδονὰς τῶν αἰσθη-

σεων. Ἐπειδὴ, ἐν ἐννοηθῆ διὰ τὰς σαρκικὰς ἀμαρτίας, οὐχὶ εἴκοσι χρόνοι, ἀλλὰ καὶ μία μόνη ἡμέρα καὶ ὅρα εἶναι ἱκανὴ νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀνάξιον τῆς Ἱερωσύνης, καὶ μὲ μίαν μόνην σαρκικὴν ἀμαρτίαν, πορνείαν θετέον, ἢ μοιχείαν, ἢ ἀρσενοκοιτίαν. Ὅδε λέγει ὁ Κανὼν, ὅτι τὸ ἱερὸν εἶναι ἀμόλυντον, δηλοῖ ὅτι οἱ μέλλοντες Ἱερωθῆναι πρέπει νὰ ἦναι ὄχι μόνον ἀνέγκλητοι, ἀλλὰ καὶ ἄμωμοι, εἴτουν ἐλεύθεροι καὶ ἀπὸ τὰ ἐλαφρὰ καὶ μὴ βαρῆ ἀμαρτήματα, ὅποια εἶναι καὶ αἱ τρυφαὶ καὶ αἱ ἡδοναὶ τῶν αἰσθησεων, καὶ ὅρα εἰς τὸν 10'. τῆς δ. καὶ τὰς ἐκείνου ὑποσημειώσεις.

(4) Ἐπειδὴ κατὰ τὸ Δευτερονόμιον «Ὅδε ἀποθαγοῦνται υἱοὶ ὑπὲρ τῶν πατέρων, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀμαρτίᾳ ἀποθαινεῖται» (Κεφ. κδ'. 16.).

(5) Αἱ μὲν συνήθεις γονυκλισίαι εἶναι ἐκεῖναι ὁποῦ γίνονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐμ-

ΚΑΝΟΝ ΙΑ΄.

Δὲν ἀμαρτάνει τινὰς ἀνίσως διὰ τρεῖς ἀνθρώπους ἐνταύτῳ προσκομίση μίαν προσηφάν (1), ἢ ἀνάψη μίαν κανδήλαν.

ΚΑΝΟΝ ΙΒ΄.

Δὲν πρέπει ὁ Ἱερεὺς νὰ κάμνη σφραγίδα εἰς τὸ ἅγιον Ποτήριον ἐν τῇ εὐχῇ τοῦ σκευοφυλακείου (2).

ΚΑΝΟΝ ΙΓ΄.

Δὲν πρέπει χωρὶς θερμόν, ἢ τοῖ ζέον, νὰ λειτουργήσῃ Ἱερεὺς, πλὴν χωρὶς ἀνάγκης μεγάλης, καὶ ἐὰν ἐκεῖσε δὲν εὐρεθῇ τελείως θερμόν (3).

ΚΑΝΟΝ ΙΔ΄.

Πρέπει ὁ Μοναχὸς ἐκεῖνος ὅπου ρίψει τὸ σχῆμα, ὅταν ἐπιστραφῇ καὶ μετανοήσῃ, νὰ ἐνδύεται πάλιν τὸ σχῆμα τὸ μοναχικὸν ὅπου ἐξεδύθη, χωρὶς ὅμως νὰ λέγωνται πάλιν εἰς αὐτὸν αἱ εὐχαὶ τοῦ σχήματος (4).

ΚΑΝΟΝ ΙΕ΄.

Τῆς ε΄. 50. || Πρέπει αἱ Καλογραφαὶ νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, διὰ νὰ ἀνάπτουν κηρὶ καὶ κανδήλαν, καὶ διὰ νὰ σαρόνουσιν αὐτό (5).

ΚΑΝΟΝ ΙϚ΄.

Ἀποσ. 50. || Δὲν πρέπει οἱ Μοναχοὶ νὰ κάμνουσι δουλείας γεωργικὰς εἰς τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν, καὶ διὰ τὴν πρόφασιν αὐτὴν καὶ αἰτίαν νὰ καταλύουν κρασί καὶ λάδι, ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι γαστριμαργίας ἀποτελέσματα (6).

ΚΑΝΟΝ ΙΖ΄.

Τῆς ε΄. κά. || Διὰ τρεῖς αἰτίας εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν Μοναχὸν νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριόν του, α. ἀνίσως ὁ Ἡγούμενος εἶναι αἰρετικὸς, β. ἀνίσως ἐμβαίνουν γυναῖκες εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ γ. ἀνίσως μανθάνωσιν εἰς τὸ Μοναστήριον παιδία κοσμικὰ γράμματα, ἐπειδὴ εἶναι ἄτοπον μὲ τὸ μέσον τῶν παιδίων τούτων νὰ φανερώωνται εἰς τοὺς κοσμικοὺς ὅσα γίνονται εἰς τὸ Μοναστήριον. Ὅρα καὶ τὸν κά. τῆς ζ΄.

ΚΑΝΟΝ ΙΗ΄.

Ὅσοι Καλόγηροι εὐρίσκονται ὑποκάτω εἰς Κανόνα, πρέπει νὰ συντρώγουν μὲ τοὺς λοιποὺς Μοναχοὺς καὶ νὰ συνεύχωνται, καὶ νὰ τρώγουν καὶ εὐλογίαν, ἢ τοῖ ἀντίδωρον, ὁμοῦ μὲ τὴν ἐξομολόγησιν τους (7).

ποθισμένοι νὰ μὴ γίνωνται ἐν Κυριακῇ (καὶ ἐν Σαββάτῳ κατὰ τὸν τύπον τῆς Ἐκκλησίας), ὡς μανθάνομεν, εἰς τὰ Σάββατα ὅλα τῆς τεσσαρακοστῆς. Ὅρα καὶ τὴν ὑπόσημ. τοῦ ις΄. Νηστευτ., ἐν ἣ ἐπίσης ἐμποδίζονται αἱ μετάνοιαι Σάββατον καὶ Κυριακῇ, ὡς δηλωτικαὶ τῆς εἰς τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον πτώσεως. Αἱ δὲ χάριν ἀσπασμοῦ γινόμεναι, ὅποια εἶναι ἐκεῖναι αἱ μετάνοιαι ὅπου βάλλουν οἱ Ἀναγνώσται εἰς τοὺς χοροὺς, ἢ οἱ Ἱερεῖς εἰς τὸν Ἡγούμενον καὶ Ἀρχιερέα φιλοῦντες τὰς χεῖρας αὐτῶν, αὐταί, ὡς μὴ δηλωτικαὶ οὐσαι τοιοῦτου μυστηρίου, γίνονται καὶ ἐν Κυριακῇ καὶ ἐν τῇ Πεντηκοστῇ.

(1) Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ μεγάλου Βασιλείου πληθυντικῶς οὕτω γράφεται: «Μνήσθητι, Κύριε, τῶν τὰ δῶρα ταῦτα προσκομισάντων, καὶ ὑπὲρ ὧν (ἰδοὺ πῶς ὑπὲρ πολλῶν προσφέρεται μία προσφορά) καὶ δι' ὧν (ὑπηρετῶν δηλ. καὶ λειτουργῶν Ἱερέων), καὶ ἐφ' οἷς (ἢ τοῖ ἐφ' αἷς χρεῖαις καὶ ὑποθέσεσι) αὐτὰ προσεκόμεσαν.» Ἀνάγνωθι κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην καὶ τὴν ὑπόσημ. τῆς πη΄. τοῦ Βασιλείου.

(2) Εἴπομεν περὶ τούτου εἰς τὴν ὑπόσημ. τοῦ κα΄. τῆς ἐν Λαοδικείᾳ, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

(3) Τυχὸν διατι δὲν εὐρίσκεται λεβητάριον καὶ ἀγγεῖον διὰ νὰ ζεσταθῇ ἐν αὐτῷ τὸ νερὸν, ἢ διὰ τινὰ ἄλλην περίστασιν ἀπαράτητον.

(4) Ἐπειδὴ ἡ χάρις τοῦ σχήματος δὲν ἀφῆρήθη ἀπὸ αὐτοῦς, δευτέρου ὄντος βαπτίσματος, ὡσπερ οὐδὲ ἡ τοῦ πρώτου βαπτίσματος χάρις ἀφαιρεῖται, δι' ἧ οὐδὲ δευτεροῦται.

(5) Ἴσως ὁ παρὼν Κανὼν συγχωρεῖ νὰ ἐμβαίνουν αἱ Καλογραφαὶ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, οὐχὶ ἀπλῶς ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπου εὐρίσκονται ἄνδρες, ἀπρῶτες γὰρ, ἀλλὰ τῶν ἐν Μοναστηρίοις αὐτῶν. Ὅρα καὶ τὸν 50. τῆς ε΄.

(6) Ὅρα καὶ τὸν 50. Ἀποστολικόν.

(7) Ὁ δὲ ι΄. τοῦ Νικολάου, ἀγκαλὰ καὶ λέγει ὅτι ὅσοι ἀπέχουν ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν, νὰ μὴ τρώγουν οὔτε ἀντίδωρον, ἀλλ' ὅμως ἴσως οὗτοι συγχωροῦνται νὰ παίρνουν τὸ ἀντίδωρον ἀπὸ τὸν Κανόνα τοῦτον διὰ τὴν ἐξομολόγησιν τους, ὡς εἴπομεν εἰς τὸν ἡ. Θεοφίλου, καὶ μ' ὅλον ὅπου δὲν μεταλαμβάνουν ὡς ὑπὸ Κανόνα ὄντες. Ἴσως δὲ καὶ τὰ δύο ἐνεργοῦντο ἐν διαφόροις τόποις τῆς τότε καιρῶ.

ΚΑΝΩΝ ΙΘ'.

Εἰς τὴν νηστείαν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ Ἁγίου Φιλίππου (ἤτοι τοῦ σαρανταημέρου) (1) πρέπει οἱ ἐν τῷ Μοναστηρίῳ καθήμενοι Μοναχοὶ νὰ τρώγουν μίαν φοράν τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν δ' καὶ ε'. Ὅσοι δὲ Μοναχοὶ εὐρίσκονται εἰς ἐργασίας, νὰ τρώγουν δύο φορές, μετὰ τὴν ἕκτην ὥραν καὶ κατὰ τὸ ἑσπέρας.

ΚΑΝΩΝ Κ'.

Ἄνίσως καὶ φθαρῆ Καλογραῖτα ἀπὸ βαρβάρους καὶ ἀτάκτους ἀνθρώπους, καὶ ὁ προτερινὸς βίος τῆς ἦτον καθαρὸς, νὰ κανονίζεται μόνον εἰς σαράντα ἡμέρας νὰ μὴ μεταλαμβάνη. Γρηγορ. Νεο-
καισαρ. β'.
Βασιλ. μθ'.
Εἰ δὲ ὁ προτερινὸς τῆς βίος ἦτο μεμολυσμένος, ὡς μοιχαλὶς κανονίζεται, ἤτοι τρεῖς χρόνους νὰ μὴ μεταλαμβάνη, κατὰ τὸν γ'. Κανὼνα τοῦ Νηστευτοῦ. Ὅρα καὶ τὸν β'. τοῦ Νεοκαισαρείας.

ΚΑΝΩΝ ΚΑ'.

Ὅποιος, φοβούμενος νὰ μὴ τὸν πάρουν εἰς τὸ στράτευμα, ἢ κατὰ ἄλλην τινὰ πανουργίαν, ἐνδύθη τὸ σχῆμα τῶν Μοναχῶν περιγελῶντας αὐτὸ, οὗτος ἀφ' οὐ ἐκδυθῆ τὸ σχῆμα, ὕστερον ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τὴν ὑπόκρισιν ταύτην καὶ πανουργίαν, νὰ κανονίζεται τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἡμερῶν νὰ μὴ μεταλάβη.

ΚΑΝΩΝ ΚΒ'.

Ἄνίσως τινὰς Ἱερομόναχος νέος ὑπηρετῆ τὰς Καλογραίας, λειτουργῶν καὶ μεταλαμβάνων αὐτάς, δὲν πρέπει νὰ μεταλαμβάνωμεν ἀπ' αὐτὸν τὰ θεία Μυστήρια (2).

ΚΑΝΩΝ ΚΓ'.

Δὲν πρέπει ὁ Ἡγούμενος νὰ ἐκβάλῃ τὸ κουκούλιον τοῦ Καλογήρου καὶ ὑποτακτικοῦ του, καὶ οὕτω νὰ τὸν διώκῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον (3).

ΚΑΝΩΝ ΚΔ'.

Δὲν πρέπει νὰ ἐμβάζῃ τινὰς εἰς τὸν οἶκόν του ἐκεῖνον τὸν Μοναχὸν ὅπου ρίψῃ τὸ ἅγιον σχῆμα καὶ δὲν διορθόνηται, οὔτε νὰ τὸν χαιρετᾷ τινὰς. Ὅρα καὶ τὸν ις'. τῆς δ'. Τῆς δ'. ζ'.
ις'. τῆς ἐν
Νεοκαισαρ. ιβ'.

ΚΑΝΩΝ ΚΕ'.

Ἄνίσως τινὰς ἦναι ἀσθενὴς καὶ ζητῆ νὰ βαπτισθῆ, ἢ νὰ γένη Καλόγηρος, πρέπει χωρὶς ἀναβολῆν καιροῦ νὰ τοῦ δίδωμεν τὴν χάριν τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ σχήματος, καὶ νὰ μὴ τὴν ἐμποδίζωμεν ἀπὸ αὐτόν (4). Ὅρα καὶ τὸν ιβ'. τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ.

ΚΑΝΩΝ ΚΣ'.

Δὲν πρέπει ὁ Ἱερομόναχος νὰ λειτουργῆ χωρὶς νὰ φορῆ μανδύαν (5).

(1) Ὅρα καὶ ἐνταῦθα πῶς ἀναφέρεται ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἡ τοῦ Σαρανταημέρου, καθὼς καὶ ἐν τῷ τόμῳ τῆς Ἐνώσεως ἀναφέρεται ἡ αὐτὴ νηστεία τοῦ Σαρανταημέρου, καὶ ἡ τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὅρα εἰς τὸν γ'. τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ, καθὼς καὶ ἡ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἀναφέρεται ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς, καὶ ὅρα τὰς ὑποσημειώσεις τοῦ ξθ'. Ἀποστολικῶν.

(2) Τοῦτο τὸ ἐπιτίμιον ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἀπειλητικῶς, διὰ νὰ ἀφθῆ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἀξιοκατηγόρητον καὶ σκανδαλώδη ὑπερησίαν. Ἡμεῖς γὰρ χρεωστοῦμεν νὰ μεταλαμβάνωμεν καὶ ἀπὸ τὸν Ἱερέα ἐκεῖνον, ὅπου ἰδοῦμεν ὀφθαλμοφανῶς νὰ ἀμαρτάνῃ σαρκικῶς.

(3) Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πρεσβύτερος τοῦ Πηλουσιῶν ὠνειδίθη, διὰτὶ ἐξίβαλε τὰ κουκούλια τινῶν σκητιωτῶν, ὅπου ἀτάκτησαν

(καὶ ὅρα τὸν Εὐσεργετινὸν σελ. 593.) εἰ δὲ καὶ ὁ μέγας Παχῶμιος ἐτοιμάσθη νὰ εὐγάλῃ τὸ κουκούλιον Σιλβανοῦ τοῦ μαθητοῦ του, ὡς φαίνεται εἰς τὸν βίον του, ἀλλὰ τυχὸν τοῦτο κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον καὶ κατὰ ἀπειλήν, καὶ οὐχὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐποίησε. Πρέπει γὰρ οἱ σκανδαλλίζοντες τὴν ἀδελφότητα νὰ διώκωνται (καὶ ὅρα σελ. 498 τοῦ Εὐσεργετινοῦ), ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ μετασχηματίζωνται.

(4) Διατὶ ἀνίσως ὁ δ'. Κανὼν τοῦ Τιμοθέου συγχωρῆ νὰ βαπτίζωνται οἱ ἐξω φρενῶν, πόσω μᾶλλον οἱ σώας ἔχοντες τὰς φρένας, καίτοι ἄλλως ἀσθενοῦντες. Ὅρα δὲ τὸν Εὐσεργετινὸν σελ. 184, ὅπου γέρον τις μέγας καὶ διορατικὸς ἔβλεπε τὴν αὐτὴν δύναμιν τοῦ Πνεύματος, ὅταν λαμβάνῃ τὸ σχῆμα τοῦ Μοναχοῦ, τὴν ὅποιαν ἔβλεπε καὶ ὅταν τινὰς ἐβαπτίζετο.

(5) Καθὼς συνειθίζεται νὰ γίνεται εἰς τὰ Ἱερά Μοναστήρια

ΚΑΝΩΝ ΚΖ'.

Πρέπει ὁ Πνευματικὸς, ἐκείνους ὅπου ἐξομολογοῦνται εἰς αὐτὸν κρυφὰ ἁμαρτήματα, νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ μὲν ἀπὸ τὴν θείαν Κοινωνίαν, νὰ τοὺς ἀφίνη ὁμως νὰ ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ μὴ φανερώνη τὰς ἁμαρτίας των, ἀλλὰ νὰ τοὺς συμβουλεύῃ μὲ πραότητα νὰ μένουν εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ προσευχὴν, καὶ νὰ οἰκονομῇ τὰ ἐπιτίμια ὅπου πρέπει εἰς τὸν καθ' ἕνα κατὰ τὴν προαίρεσίν του.

ΚΑΝΩΝ ΚΗ'.

Οἱ μοιχοὶ, καὶ οἱ κτηνοβάται, καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ ἄλλοι τοιοῦτοι, ἐὰν ἀφ' ἑαυτοῦ των ἐξομολογηθῶν τὴν ἁμαρτίαν ὅπου ἔκαμαν, κρυφὴν οὔσαν εἰς τοὺς πολλοὺς, ἐμποδίζονται μὲν ἀπὸ τὴν θείαν κοινωνίαν, καὶ τὸν Κανὸνα τῶν ἁμαρτιῶν τοὺς δέχονται, ἐμβαίνοντες δὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ στέκωνται ἕως εἰς τὴν εὐχὴν τῶν κατηχουμένων, καὶ ἔπειτα νὰ εὐγαίνουν. Ἐὰν ὁμως ἦναι φανερά εἰς τοὺς ἄλλους τὰ ἁμαρτήματά των, τότε νὰ κανονίζονται κατὰ τοὺς νόμους τῆς Ἐκκλησίας, ἥτοι νὰ μὴ ἐμβαίνουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ νὰ στέκωνται μὲ τὴν τάξιν τῶν ἔξω τῆς πύλης τοῦ ναοῦ προσκλαιόμενων, καὶ τῶν ἐν τῷ νόθῳ ἀκρωμένων.

ΚΑΝΩΝ ΚΘ'.

Ἄνεως τινὰς κοσμικὸς ἐξομολογηθῇ τὰς ἁμαρτίας τους μὲ τὸ θέλημά του, ὁ Πνευματικὸς δύναται νὰ κάμῃ οἰκονομίαν εἰς αὐτόν.

ΚΑΝΩΝ ΛΑ'.

Μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ Ἀρχιερέως κάμνει σταυροπήγιον καὶ ὁ Ἱερεὺς. Ὅρα καὶ τὸν λά. Ἀποστολικόν.

ΚΑΝΩΝ ΛΑΑ'.

Δὲν πρέπει τινὰς Ἱερεὺς νὰ μεταλαμβάνῃ ἐκείνους ὅπου παίρνουν διάφορα, μήτε νὰ συντρώγῃ μὲ αὐτούς, ἐὰν ἐπιμένουν εἰς αὐτὴν τὴν παρανομίαν.

ΚΑΝΩΝ ΛΑΒ'.

Πρέπει νὰ νηστεύουν οἱ Μοναχοὶ τὴν Τετράδα καὶ Παρασκευὴν τῆς Τυροφάγου, καὶ ἀφ' οὗ ἀπολύσει ἡ προηγιασμένη λειτουργία (ἐγένετο γὰρ τότε προηγιασμένη εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας, καθὼς καὶ ὁ Θεσσαλονίκης Συμεὼν τοῦτο λέγει, καὶ ὄρα τὸν μθ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ) νὰ τρώγῃσι τυρὶ, ὅπου ἂν ἐπιχωριάσωσιν, ἥτοι ὅπου τύχῃ νὰ εὐρίσκωνται, εἰς ἀναίρεσιν τῆς αἰρέσεως τῶν Ἰακωβιτῶν καὶ τῶν Τετραδιτῶν (1).

ΚΑΝΩΝ ΛΑΓ'.

Ἄποστολ. ιζ'. τῆς Ἀγκύρας καὶ Θεοφίλου καὶ τὸν ιζ' Ἀποστολικόν. Ὅποιος ἔχει παλλακὴν καὶ δὲν θέλει οὔτε νὰ τὴν ἀφήσῃ, οὔτε νὰ τὴν εὐλογηθῇ ὡς γυναῖκά του, δὲν πρέπει νὰ δεχώμεθα τὰς προσφοράς ὅπου φέρει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τοὺς νόμους διὰ τῶν ἔργων ὑβρίζει καὶ καταφρονεῖ. Ἀνάγνωθι καὶ τὸν κε'. τῆς ἐν Ἀγκύρα, καὶ τὸν η'. Θεοφίλου καὶ τὸν ιζ' Ἀποστολικόν.

τοῦ Ἄθω, καὶ εἰς τὰ Κυριακὰ τῶν Σκήσεων, τὸ νὰ τελοῦν τὰς ἱερὰς ὑπηρεσίας, ἐν αἷς οὐ χρεῖα Φαινολλοῦ, μετὰ Μανδύου οἱ ἐκεῖσε Ἱερομόναχοι ἐν τοῖς Ἑσπερινοῖς καὶ Ὀρθροῖς καὶ ἄλλαις Ἱεροπραξίαις. Λειτουργία γὰρ καὶ κάθε Ἱεροπραξία ὀνομάζεται κατὰ τὸν γ'. τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ.

(1) Ὁ Κανὼν οὗτος ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ Τυπικόν, ἐν τῇ διατάξει τοῦ Τριφιδίου Κεφ. κζ'. ὅστις, ἐὰν θέλωμεν τὸ ἀκριβές, καὶ δὲν χαρίζομεθα τῇ γαστρὶ κατὰ τὸν Κίτρον, πρέπει νὰ νοσηθῇ καθὼς νοοῦνται καὶ αἱ περὶ τοῦ Ἀρτζιβουρίου καταλύσεις, ἧγουν νὰ φυλάττεται ἐκεῖ, ὅπου εἶναι Ἰακωβίται, ἥτοι Ἀρμένιοι καὶ Τετραδίται, καὶ ὄχι ὅπου δὲν εἶναι. Δι' ὃ καὶ Συνοδικῆς τῆς διάγνωσις περὶ διαφόρων Κεφαλαίων φέρεται ἐν χειρογράφοις

σωζομένη, ἣτις καὶ τοῦτο περιέχει· «Πρέπει οἱ Μοναχοὶ κατὰ τὴν Τυρινὴν νὰ νηστεύουν μὲν ἐν τῷ Μοναστηρίῳ ὄντες, τὴν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν. Ἐὰν ὁμως ὑπάγῃ τινὰς ἄλλοῦ καὶ τραπεζωθῇ τυρὶ, ἢς τρώγῃ αὐτό.» Καὶ τοῦτο νομίζω ὅτι δηλοῖ τὸ, ὅπου ἂν ἐπιχωριάσωσιν, ὅπου λέγει ὁ Κανὼν, ἧγουν ὅπου τύχουν ἔξω τοῦ Μοναστηρίου, καὶ ὄχι ἐνδον τοῦ Μοναστηρίου εὐρισκόμενοι. Ὅρα καὶ τὸν ζθ'. Ἀποστολικόν. Πόθεν δὲ ἐλέγοντο Ἰακωβίται; ὄρα εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς δ'. Συνόδου. Οἱ δὲ Τετραδίται, κατὰ τὸν Βλάσταριν, ἦσαν ἐκεῖνοι ὅπου δὲν ἐκατάλυον, ὅταν ἐώρταζον τὸ Πάσχα, ἀλλ' ἐνήστευον καθὼς ἡμεῖς νηστεύομεν τὰς Τετράδας, μιμούμενοι τάχα τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ἐν τῷ Πάσχα ἄζυμα τρώγοντας καὶ πικρίδας. Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ ζ'. τῆς β'.

ΚΑΝΩΝ ΛΔ'.

Ἄνισως τινὰς Μοναχὸς ρίψῃ τὸ ἅγιον σχῆμα, καὶ κρεοφαγήσῃ καὶ λάβῃ γυναῖκα, || Τῆς δ' ζ' καὶ ἐὰν πρέπει ὁ τοιοῦτος νὰ ἀναθεματίζεται ἐὰν δὲν ἐπιστραφῇ, καὶ στανικῶς νὰ ἐνδύεται τὸ σχῆμα, καὶ μέσῃ εἰς Μοναστήριον νὰ ἐγκλείεται (1). Ἀνάγνωθι καὶ τὸν ις' τῆς δ'.

ΚΑΝΩΝ ΛΕ'.

Ὅποιος κἂν μίαν μόνην φοράν ἐπόρνευσε, δὲν πρέπει νὰ γίνεταί Ἱερεὺς, κἂν καὶ ἀφῆκε τὴν ἀμαρτίαν. Λέγει γὰρ ὁ μέγας Βασίλειος, ὅτι ὁ τοιοῦτος κἂν νεκροὺς ἀναστήσῃ, Ἱερεὺς δὲν γίνεταί.

ΚΑΝΩΝ Λς'.

Ὅταν ὁ Ἀπόστολος λέγῃ «Εἴ τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος πόρνος, τῷ τοιοῦτῳ μὴδὲ συνεσθίειν» (ἀ. Κορ. ε. 11) φαίνεται ὅτι λέγει, ὅχι ἐκεῖνον ὅπου ἤξεύρει ἕνας ἢ δύο ὅτι πορνεύει, ἀλλὰ ἐκεῖνον ὅπου ἤξεύρουσιν ὅλοι πορνεύοντα, καὶ ὡς τοιοῦτον ὀνομαζόμενον ἀπὸ ὅλους, ἐπειδὴ ὅσα ἀμαρτήματα γίνονται ἀναίσχυντα καὶ μὲ κοινὸν σκάνδαλον, αὐτὰ ἔχουσι καὶ περισσοτέραν παιδείαν ἀπὸ τὰ κρυφίως γινόμενα.

ΚΑΝΩΝ Λζ'.

Ἐὰν γεννήσῃ γυναῖκα καὶ τὸ βρέφος κινδυνεύῃ νὰ ἀποθάνῃ, τριῶν ἢ πέντε ἡμερῶν ἐν, τὸ μὲν βρέφος ἂν βαπτίζεται, ἄλλη δὲ γυναῖκα βαπτισμένη καὶ καθαρὰ πρέπει νὰ βυζάνῃ, τὸ βρέφος, καὶ ἡ μητέρα τοῦ δὲν πρέπει οὔτε νὰ ἐμβαλῆ ἐκεῖ ὅπου εἶναι τὸ παιδίον, οὔτε ὄλωσ νὰ τὸ πιάνῃ, ἕως ὅπου μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ καθαρῶσθαι τελείως, καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Ἱερέως εὐχήν (2).

Ἐἰσι δὲ καὶ ἄλλοι 7 Κανόνες οἱ κατωτέρω, ἐν μὲν τοῖς χειρογράφοις βιβλίοις τοῦ "Θρους μὴ εὐρισκόμενοι, ἐν δὲ τῷ β' τόμῳ τῶν Πρακτικῶν σελ. 918. καὶ ἐν τῇ βιβλίῳ τῇ καλουμένῃ Γιοῦρις Γραικορωμαίων σελ. 196 τοῖς τετυπωμένοις, γεγραμμένοι.

ΚΑΝΩΝ Α'.

Δὲν πρέπει τινὰς χωρὶς ἀνάγκην καὶ βίαν νὰ περιπατῇ τὴν Κυριακὴν.

ΚΑΝΩΝ Β'.

Δὲν πρέπει νὰ δεχώμεθα τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Παύλου καὶ τὰ λεγόμενα Βροντολόγια καὶ Σεληνοδρόμια (3) καὶ Καλανδαλόγια (4), ἐπειδὴ ὅλα εἶναι ἀκάθαρτα.

ΚΑΝΩΝ Γ'.

Δὲν πρέπει νὰ δεχώμεθα τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Ἐδρα καὶ Ζωσιμᾶ, καὶ τὰ δύο μαρτύρια τοῦ Ἀ-

(1) Καὶ ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἀναθεματίζει τοὺς τοιοῦτους, καὶ ὅρα τὴν ις' αὐτοῦ Κατήχησιν, ὅπου παραγγέλλει νὰ μὴ κρύπτωμεν τὰ ἀμαρτήματά μας.

(2) Ὁ Κανὼν οὗτος, ὡς προεῖπον, ἐν τισὶ μὲν χειρογράφοις οὐχ εὐρίσκειται, ἐν τισὶ δὲ εὐρίσκειται. Εἰ μὲν λοιπὸν ἔχει τὸν τρόπον ἢ γεννήσασα τὸ βρέφος, πρέπει νὰ φυλάττεται ἢ διάταξις αὐτῆ· εἰ δὲ μὴ, συγχωρεῖται καὶ ἡ ἰδία μήτηρ, καίτοι ἀκάθαρτος οὖσα, νὰ τὸ βυζάνῃ, καθὼς Πέτρος ὁ χαρτοφύλαξ λέγει, ἀποκρίσει κα'. σελ. 4003. ἐν τόμ. 6'. τῶν Πρακτικῶν.

(3) Σεληνοδρόμια πρέπει νὰ νοήσωμεν ἐδῶ οὐχὶ τὰ περὶ τῆς

φυσικῆς κινήσεως, γενέσεώς τε καὶ ἀξήσεως καὶ μειώσεως τῆς Σελήνης διηγούμενα, ἀλλὰ τὰ λέγοντα ὅτι, ἐὰν τυχὸν ἡ Σελήνη ᾖ ὀρθία, σημαίνει νίκη, καὶ ἐὰν πλαγία, σημαίνει πόλεμον, καὶ ὄλωσ τὰ ἐκ τῶν σχημάτων τῶν διαφόρων τῆς Σελήνης προματεύοντα τὰ προαιρετικὰ τῶν ἀνθρώπων κινήματα καὶ ἔργα.

(4) Καὶ τὰ Καλανδαλόγια δὲ προμηνύματά τινα νοητέον, γινόμενα εἰς τὰς Καλάνδας, ἧτοι εἰς τὰς ἀρχιμηνίας, τὰ ὅποια καὶ ποδαρικά τινὲς ὀνομάζουσι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, περὶ ὧν ὅρα τὸν ἐβ' τῆς ε'.

γίου Γεωργίου, και τὰ δύο μαρτύρια τῶν ἁγίων Μαρτύρων Κηρύκου και Ἰουλίττης, και τὴν βίβλον Μάρκου (1) και Διαδόχου (2), ἐπειδὴ αὐτὰ εἶναι ἀπόβλητα και ἄδεκτα.

ΚΑΝΩΝ Δ'.

Δὲν πρέπει νὰ ἐργάζεται τινὰς τὴν διακαινήσιμον ἐβδομάδα (3), οὐδὲ νὰ ψάλλῃ τὸν Ἄμωμον εἰς τὸ Σάββατον τῆς ἀπολυσίμου (4), οὐδὲ πρέπει νὰ φυλάττῃ τινὰς τὰς πέμπτας (5).

ΚΑΝΩΝ Ε'.

Ὅποιος θανατώσῃ τὸν πατέρα του θεληματικῶς, νὰ κανονίζεται χρόνους τριανταπέντε.

ΚΑΝΩΝ Ϛ'.

Κατὰ ἀνάγκην και Μοναχὸς ἰδιώτης και ἀνίερος βαπτίζει παιδίον, ὁμοίως και διάκονος (6).

ΚΑΝΩΝ Ζ'.

Τὰ ἀβάπτιστα νήπια ὅταν δὲν ἦναι παρὼν Ἱερεὺς, πρέπει νὰ τὰ βαπτίξῃ ὁποῖος τύχη, κἂν και ὁ ἴδιος πατήρ αὐτῶν, ἢ ἄλλος οἰοσὸς ἄνθρωπος, μόνον νὰ ἦναι Χριστιανὸς, και δὲν ἁμαρτάνει.

Ἐρωτήσεις τινῶν Μοναχῶν ἀσκουμένων ἔξω τῆς πόλεως (7) και Ἀποκρίσεις εἰς ταύτας, παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Συνόδου Πατριάρχου μὲν ὄντος Νικολάου (8), βασιλευόντος δὲ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, μεταφρασμέναι εἰς τὸ ἀπλοῦν.

Ἐρωτήσεις Α'.

Πρέπει νὰ ἐμβαίη Μοναχὸς εἰς τὸ ἅγιον Θυσιαστήριον; τοῦτο γὰρ ἐμποδίζει ὁ ξθ' και ὁ λγ'. Κα-

(1) Βίβλος τοῦ Μάρκου ὅπου ἀναφέρεται ἐδῶ, εἶναι ἡ τοῦ αἰρετικοῦ Μάρκου ἐκείνου, τοῦ καταγομένου ἐκ τῆς αἰρέσεως τῶν Γνωστικῶν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὠνομάσθησαν οἱ ἀκόλουθοι του Μαρκόσιοι, οἵτινες κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ ἀριθμοῦν τὰ στοιχεῖα τῶν ὀνομάτων, και δι' αὐτῶν νὰ εὐρίσκωσι κἄποια λεπτὰ νοήματα και θεωρήματα περὶ τούτων ἀναφέρει ὁ Ἅγιος Ἐπιφάνιος ἐν τοῖς κατὰ αἵρέσεων, και οὐχὶ ἡ βίβλος τοῦ ὁσίου Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ. Ἄπαγε! Ἅγιος γὰρ οὗτος, ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἑ. Μαρτίου, και ἡ βίβλος αὐτοῦ και τὰ συγγράμματα ἐπαινοῦνται ἀπὸ τοῦ τὸν ἁγιώτατον Φώτιον, ἀναγνώσει σ'. σελ. 268. τῆς Μυριοβίβλ. και ἀπὸ τὸν Νικηφόρον Κάλλιστον τόμ. 6'. βιβλ. 18'. κεφ. γγ'. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας, και ὄρα σελ. 89. τῆς Φιλοκαλίας.

(2) Ἡ τοῦ Διαδόχου βίβλος δὲν εἶναι τὰ ἑκατὸν Κεφάλαια καὶ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ ὄντα. Ἄπαγε! ὁρθόδοξα γὰρ εἰσι ταῦτα και δεκτὰ, και ὄρα σελ. 203. τῆς αὐτῆς Φιλοκαλ. ἀλλ' εἶναι μία θεωρία ἐν χειρογράφοις σωζομένη και ἐπιγραφομένη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Διαδόχου, εἰς τὴν ὁποῖαν φέρονται τινὰ λεπτὰ νοήματα και παράδοξα εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν πολλῶν και δυσπαράδεκτα, διὰ τὸ παράδοξον και ξένον τῶν νοημάτων. Ὅρα και εἰς τὴν δ'. ὑποσημείωσιν τοῦ β'. τῆς Πρωτοδευτέρας ἕνα ἄλλον Κανόνα, ἐπιγραφόμενον τοῦ Ἁγίου Νικηφόρου.

(3) Διὰ τοῦτο και εἰς τὴν Μοσκοβίαν εἰς ὅλην τὴν Διακαινήσιμον ἐβδομάδα δὲν ἐργάζονται, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν κάμνουσι λιτανείας, και ὄρα τὸν ζς'. τῆς Ϛ'.

(4) Ἦτοι νὰ μὴ ψάλλεται Ἄμωμος τῷ Σαββάτῳ πρῶτῃ τῆς Διακαινήσιμου καθὼς ψάλλεται εἰς τὰ ἄλλα Σάββατα. Ἐν τῇ

Διακαινήσιμῳ γὰρ οὐ λέγεται Ψαλτήριον. Ἀπολύσιμον δὲ εἶπε τὴν Διακαινήσιμον, ἢ διατὶ εἶναι εἰς πάντα καταλύσιμος, ἢ λέγει τοῦτο, διατὶ τὸ Σάββατον αὐτῆς εἶναι ἀπολύσιμον, ἢ γοῦν τελευταία ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, εἰς τὴν ὁποῖαν αὕτη ἀπολύεται.

(5) Συνήθεια ἐπεκράτει, και ἕως τῆς σήμερον ἐπικρατεῖ τόσο εἰς τοὺς Ἀρμενίους, ὅσον και εἰς τοὺς Χριστιανούς τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, νὰ μὴ ἐργάζονται ὅλας τὰς Πέμπτας ἀπὸ τὸ Πάσχα ἕως τῆς Πέμπτης τῆς Ἀναλήψεως, ἴσως διὰ τὸ εἶδος τῆς Πέμπτης ἐκείνης. Ὅθεν προστάζει ὁ Κανὼν νὰ μὴ φυλάττῃ τινὰς τὰς Πέμπτας ταύτας εἰς τὸ ἐξῆς. Τὴν συνήθειαν αὐτὴν, ἀπὸ ἀμίλειαν και ἀφροντίσταν τοῦ ἐν Μολδοβλαχίᾳ Ἱερατείου, κρατοῦσιν ὅλας τὰς ἑ. αὐτὰς μέχρι τῆς σήμερον, περισσότερον τῶν Κυριακῶν. Εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἶπον τινὲς ἐλλόγιμοι Ἀνατολίται, ὅτι οὔτε Ὀρθόδοξους εἶδον, οὔτε Ἀρμενίους νὰ κρατοῦν αὐτάς.

(6) Τὸν Κανόνα τοῦτον ἀναφέρει και ἡ ἐπιτομὴ τῶν Κανόνων τοῦ Ἀρμενοπούλου, τμημ. δ'. ἐπιγραφ. 6'. 18'. ἀριθμούμενον, ἐν ᾧ και ὁ λαϊκὸς προστίθεται εἰς τὸ νὰ βαπτίξῃ (τόμῳ ἁτῶν Πρακτικῶν).

(7) Αἱ ἐρωταποκρίσεις αὗται ὀκτώ μὲν ἀριθμοῦνται ἐν τῷ β'. τόμῳ τῶν Πρακτικῶν τῶν Συνόδων (σελ. 984.), και ἐν τῷ Γραικολατίνῳ τόμῳ τῷ περιέχοντι μόνας τὰς ἐρμηνείας τοῦ Βαλσαμῶνος ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις βιβλίοις τοῦ Ἁγίου Ὅρους εὐρίσκονται ἑνδεκα, ἔχει δὲ ἐρμηνείαν εἰς ταύτας ὁ Βαλσαμῶν. Ταύτας ἀναφέρει και ὁ Ἀρμενόπουλος ἐν τῇ προθεωρίᾳ τῆς ἐπιτομῆς τῶν Κανόνων. Κανονικαὶ δὲ εἶναι αὗται, ὡς ὑπὸ τοῦ Βαλσαμῶνος ἐρμηνευόμεναι.

(8) Ὁ Νικόλαος οὗτος, γραμματικὸς ὢν και Μοναχὸς ἐν